

Київський національний торговельно-економічний університет
Кафедра обліку та оподаткування

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

**«ОБЛІК ТА ОПОДАТКУВАННЯ ОПЕРАЦІЙ З
ВИРОБНИЧИМИ ЗАПАСАМИ НА ПІДПРИЄМТСВІ
РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА»**

Студентки 2 курсу, 2м групи,
спеціальності 071 «Облік і
оподаткування»
спеціалізації «Облік,
оподаткування та оцінювання
в бізнесі»

Мальчик Дар'ї
Владиславівни

Науковий керівник
доктор економічних наук,
професор

Сопко Валерія
Василівна

Гарант освітньої програми
доктор економічних наук,
професор

Бенько Микола
Миколайович

Київ 2019

Київський національний торговельно-економічний університет
Факультет _____ Кафедра _____

Ступінь вищої освіти _____
Спеціальність _____
Спеціалізація _____

Затверджую
Зав. кафедри _____
« ____ » _____ 201__ р.

**Завдання
на випускню кваліфікаційну роботу студентіві**

Мальчик Дар'я Владиславівна

1. Тема випускної кваліфікаційної роботи
Облік та оподаткування операцій з виробничими запасами на підприємстві
ресторанного господарства

Затверджена наказом ректора від « ____ » _____ 201__ р. № _____

2. Строк здачі студентом закінченого роботи

3. Цільова установка та вихідні дані до роботи

Метою роботи є теоретичне обґрунтування та розробка практичних
рекомендацій щодо удосконалення обліку та оподаткування операцій з
виробничими запасами на підприємстві ресторанного господарства

Предметом дослідження є теоретико-методичні та практичні аспекти обліку
та оподаткування операцій з виробничими запасами на підприємстві
ресторанного господарства

Об'єктом дослідження є процес обліку та оподаткування операцій з
виробничими запасами на підприємстві ресторанного господарства

4. Консультанти по роботі (проекту) із зазначенням розділів, за якими здійснюється консультування:

Розділ	Консультант (прізвище, ініціали)	Підпис, дата	
		Завдання видано	Завдання виконано

5. Зміст випускної кваліфікаційної роботи (проекту) (перелік питань за кожним розділом)

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ
ОПЕРАЦІЙ З ВИРОБНИЧИМИ ЗАПАСАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ
РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА

1.1. Економічна сутність, класифікація та оцінка виробничих запасів

1.2. Концептуальні засади обліку та оподаткування операцій з виробничими запасами

Висновки за розділом 1

РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ОПЕРАЦІЙ З ВИРОБНИЧИМИ ЗАПАСАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ «ШПОЛЯНСЬКЕ РАЙОННЕ СПОЖИВЧЕ ТОВАРИСТВО»

2.1. Фінансовий облік операцій з виробничими запасами

2.2. Оподаткування операцій з виробничими запасами

2.3. Облік виробничих запасів в управлінні підприємством

Висновки за розділом 2

РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ОПЕРАЦІЙ З ВИРОБНИЧИМИ ЗАПАСАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ «ШПОЛЯНСЬКЕ РАЙОННЕ СПОЖИВЧЕ ТОВАРИСТВО»

3.1. Напрями і заходи удосконалення обліку операцій з виробничими запасами на підприємстві

3.2. Удосконалення обліку операцій з виробничими запасами на підприємстві за умов застосування інформаційних систем і технологій

Висновки за розділом 3

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

6. Календарний план виконання роботи

№ пор.	Назва етапів випускної кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	
		за планом	фактично
	Наукова стаття	12.06.19	12.06.19
	1 розділ	28.06.19	28.06.19
	2 розділ	06.09.19	06.09.19
	Попередній розгляд двох розділів	25.09.19	25.09.19
	3 розділ	25.10.19	25.10.19
	Попередній захист роботи	12.11.19	12.11.19
	Подання завершеної роботи на кафедру	08.11.19	15.11.09

7. Дата видачі завдання «__» _____ 201__ р.

8. Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи _____
(прізвище, ініціали, підпис)

9. Гарант освітньої програми _____
(прізвище, ініціали, підпис)

10. Завдання прийняв до виконання студент _____
(прізвище, ініціали, підпис)

11. Відгук наукового керівника випускної кваліфікаційної роботи

_____ Науковий керівник
випускної кваліфікаційної роботи _____
(підпис, дата)

Відмітка про попередній захист _____
(ПІБ, підпис, дата)

12. Висновок про випускну кваліфікаційну роботу

Випускна кваліфікаційна робота студента _____
(прізвище, ініціали)
може бути допущена до захисту екзаменаційній комісії.

Гарант освітньої програми _____
(прізвище, ініціали, підпис)

Завідувач кафедри _____
(підпис, прізвище, ініціали)

« _____ » _____ 201 _____ р.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ОПЕРАЦІЙ З ВИРОБНИЧИМИ ЗАПАСАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА	
1.1.Економічна сутність, класифікація та оцінка виробничих запасів.....	6
1.2. Концептуальні засади обліку та оподаткування операцій з виробничими запасами.....	11
Висновки за розділом 1.....	18
РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ОПЕРАЦІЙ З ВИРОБНИЧИМИ ЗАПАСАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ "ШПОЛЯНСЬКЕ РАЙОННЕ СПОЖИВЧЕ ТОВАРИСТВО"	
2.1. Фінансовий облік операцій з виробничими запасами.....	20
2.2. Оподаткування операцій з виробничими запасами.....	26
2.3. Облік виробничих запасів в управлінні підприємством.....	30
Висновки за розділом 2.....	35
РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ОПЕРАЦІЙ З ВИРОБНИЧИМИ ЗАПАСАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ "ШПОЛЯНСЬКЕ РАЙОННЕ СПОЖИВЧЕ ТОВАРИСТВО"	
3.1. Напрями і заходи удосконалення обліку операцій з виробничими запасами на підприємстві.....	37
3.2. Удосконалення обліку операцій з виробничими запасами на підприємстві за умов застосування інформаційних систем і технологій.....	42
Висновки за розділом 3.....	52
ВИСНОВКИ	54
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	57
ДОДАТКИ	63

ВСТУП

Актуальність теми. Виробничі запаси забезпечують постійність, безперервність та ритмічність діяльності кожного підприємства, гарантуючи його економічну безпеку. Виробничим запасам належить домінуюча роль у складі матеріальних витрат підприємств, а їх ефективне управління дає змогу знизити витрати на зберігання, вивільнити із поточного господарського обороту частину фінансових ресурсів. Оскільки до властивостей виробничих запасів відноситься те, що в процесі виробничого циклу вони повністю використовуються і здійснюють повне перенесення своєї вартості на собівартість виробленої продукції, необхідність у обліково - аналітичному управлінні надходженням та рухом виробничих запасів є суттєвим важелем у забезпеченні стабільного процесу виробництва.

Найдавнішим інструментом виявлення резервів підвищення ефективності використання запасів та управління ними є чітка організація бухгалтерського обліку виробничих запасів. Для того, щоб стабільно здійснювати процес виробництва на підприємстві ресторанного господарства, постійно мають бути оборотні засоби в матеріальній формі. Зокрема, підприємство повинне мати в необхідних розмірах запаси сировини і матеріалів та інших цінностей. При їх використанні збільшуються витрати на виробництво, результатом якого є створення готової продукції.

Питаннями суті та раціонального використання виробничих запасів займалися і займаються багато вітчизняних і зарубіжних вчених. Вагомий внесок у розробку теоретико-методологічних аспектів організації обліку виробничих запасів мають праці таких вітчизняних вчених як В.В. Безруких, Ф. Ф. Бутинець, Н. Білова, А. Бобро, В. В. Гливенко, В.А. Даєнічева, В. В. Іваниєнко, С. Ф. Покропивний, В.В. Сопко, В. Сонько, П.С. Ковальов, Р.В. Кружкова, В. С. Лень, І.Б. Швець А.А. Шомштейн та ін.

Мета та завдання дослідження. Метою дослідження є поглиблення теоретико - методичних засад обліку та оподаткування операцій з виробничими запасами на підприємстві ресторанного господарства та розробка практичних рекомендацій щодо їх удосконалення.

Визначена мета обумовила вирішення наступних завдань:

- ✓ уточнити економічну сутність, класифікацію та оцінку виробничих запасів;
- ✓ розглянути концептуальні засади обліку та оподаткування операцій з виробничими запасами;
- ✓ запропонувати напрями і заходи удосконалення обліку виробничих запасів на підприємстві ресторанного господарства;
- ✓ розкрити актуальні питання оподаткування операцій з виробничими запасами на підприємстві ресторанного господарства;
- ✓ уточнити суть та значення управління операцій з виробничими запасами, визначити роль обліку в процесі прийняття управлінських рішень на підприємстві ресторанного господарства;
- ✓ проаналізувати існуючі варіанти організації обліку та оподаткування операцій з виробничими запасами в інформаційних системах та технологіях, розробити пропозиції щодо удосконалення механізму інформаційного забезпечення підприємства ресторанного господарства.

Предметом дослідження є сукупність теоретико - методичних та практичних аспектів обліку та оподаткування операцій з виробничими запасами на підприємстві ресторанного господарства.

Об'єкт дослідження – процес обліку та оподаткування операцій з виробничими запасами на підприємстві ресторанного господарства

Інформаційною базою наукового дослідження є первинна документація, реєстри обліку, звітність Шполянського районного споживчого товариства, нормативно-правові акти, статистичні матеріали Державного комітету статистики України, аналітичні записки міністерств.

Методологічною основою наукової роботи є сукупність методів і прийомів -

мів, які використовувалися в процесі дослідження, а саме методи: теоретичного узагальнення – для розкриття сутності і змісту виробничих запасів як економічної категорії та для визначення загальних положень та тенденцій розвитку обліку та оподаткування операцій з виробничими запасами; порівняння – для розмежування понять та критичного аналізу різних поглядів науковців на досліджувані проблеми, а також для зіставлення відповідних положень національних П(с)БО та МСФЗ; синтезу – у формуванні підходів щодо обліку виробничих запасів в системі управління господарюючих суб'єктів; індукції – для формування конкретного судження про стан обліку та оподаткування операцій з виробничими запасами при дослідженні теоретичних та методологічних положень; дедукції – при дослідженні загальних правил і принципів відображення в обліку виробничих запасів.

Основною науковою гіпотезою є припущення, що удосконаленням системи організаційних та методичних аспектів обліку та оподаткування операцій з виробничими запасами на підприємстві ресторанного господарства дозволить отримати інформацію, яка забезпечить більш повну базу для прийняття управлінських рішень.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в теоретико – методичному обґрунтуванні та практичному вирішенні завдань, пов'язаних з удосконаленням системи обліку та оподаткування операцій з виробничими запасами на підприємстві ресторанного господарства.

Практичне значення одержаних результатів полягає в розробці та обґрунтуванні конкретних пропозицій щодо удосконалення існуючої системи обліку та оподаткування операцій з виробничими запасами на підприємстві ресторанного господарства з використанням сучасних інформаційних систем і технологій в управлінні підприємством.

Апробація. Основні результати дослідження пройшли апробацію шляхом висвітлення у науковій статті "Облік виробничих запасів на підприємстві ресторанного господарства: проблеми та перспективи розвитку".

Структура і обсяг роботи. Робота складається з вступу, трьох розділів,

ВИСНОВКІВ, СПИСКУ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ І ДОДАТКІВ.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ОПЕРАЦІЙ З ВИРОБНИЧИМИ ЗАПАСАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА

1.1. Економічна сутність, класифікація та оцінка виробничих запасів

Виробничі запаси - це важлива економічна та облікова категорія, невід'ємна умова функціонування будь-якого підприємства. Облік ефективного використання запасів - трудомісткий процес, організація якого залежить від їхніх характеристик. До таких насамперед слід віднести економічну сутність, визначення, класифікацію та оцінку.

Із прийняттям національних положень, які мають узгодженість з МСБО та у відповідності до П(С)БО 9 "Запаси" [50, с. 7] цей термін має таке значення: Запаси - це активи, які:

- утримуються для подальшого продажу за умов звичайної господарської діяльності;
- перебувають у процесі виробництва з метою подальшого продажу продукту виробництва;
- утримуються для споживання під час виробництва продукції, виконання робіт та надання послуг, а також управління підприємством.

Незважаючи на це, в більшості літературних джерел виробничі запаси визначаються як матеріальні, виробничі ресурси або як виробничі запаси.

Так, Покропивний С. Ф. вважає, що запаси становлять предмети праці, які підготовлені для запуску у виробничий процес. Тобто він дає досить стисле визначення і можливість розширювати його самостійно [47, с. 150].

В. Сонько розкриває запаси як накопичені ресурси, які перебувають у процесі виробництва з метою подальшого продажу продукту виробництва [38, с. 112].

Бутинець Ф.Ф. під сутністю запасів розуміє все те, що завезено на склади підприємства та ще не вступило в першу стадію обробки, тобто частина сукуп-

них запасів, призначених для виробничого споживання [4, с. 313]

Також Лень В. С. та Гливенко В. В. під запасами розуміють підготовлені для запуску у виробничий процес предмети праці, які складаються з сировини, основних і допоміжних матеріалів, палива, покупних напівфабрикатів і комплектуючих виробів, тари і тарних матеріалів, запасних частин для поточного ремонту основних фондів [30, с.113].

Склад запасів на кожному підприємстві залежить від сфери його діяльності. Так, на підприємствах ресторанного господарства основними видами запасів є виробничі запаси.

В. В. Іваниєнко зазначає, що виробничі запаси - це матеріальні ресурси, що знаходяться на складах фірми (сировина, матеріали, покупні напівфабрикати, що комплектують вироби, паливо і пальне, тара і тарні матеріали, запасні частини для ремонту, інструменти та ін.), призначені для виробничого споживання, але що ще не поступили у виробництво[31, с. 52].

І.Б. Швець, зазначає, що виробничі запаси є матеріальними оборотними активами підприємств, є головною умовою здійснення необхідного виробничого процесу. Науковець не розкриває економічну природу виробничих запасів, а вважає їх частиною оборотних активів і чинником виробничого процесу [6, с. 14].

П.С. Безруких під виробничими запасами розуміє різні речові елементи виробництва, що використовуються в якості предметів праці у виробничому та іншому господарчих процесів [9, с, 5].

В.В. Ковальов вважає виробничі запаси частиною оборотних засобів підприємства. Визначає, що до їх складу входить сировина, матеріали, МШП, незавершене виробництво, готова продукція та товари для перепродажу [32, с. 518].

Такі економісти, як В.В. Іваниєнко і А.А. Шомштейн розглядають виробничі витрати як сукупність певних видів сировини і матеріалів, проте, не вказують на терміни їх споживання та джерела фінансування [31, с. 55].

В.М. Бойко вважає виробничими запасами засоби виробництва, які ще не використані у виробничому процесі, проте, таке визначення, на нашу думку, є досить узагальненим і не дає можливість чітко відокремити виробничі запаси у структурі активів підприємства [7, с. 100].

У той же час, Р.В. Кружкова, В.А. Даєнічева та ін. виробничими запасами вважають саме запаси на складах підприємства і також не має вказівок стосовно термінів використання запасів та джерел використання [12, с. 150].

Досить ґрунтовним, на наш погляд, є визначення виробничих запасів надане Н. Білова, А. Бобро та ін. [12, с. 326], які вказують на склад та терміни використання виробничих запасів, проте, у їх визначенні також відсутні рекомендації стосовно джерел відшкодування витрат на їх придбання. Така відмінність у трактуванні свідчать про те, що розкриття суті будь-якої економічної категорії залежить від вибраного підходу до її визначення.

Отже, виробничі запаси підприємства ресторанного господарства це – це фактична величина накопичених матеріальних цінностей на складі на кожен день роботи підприємства для забезпечення ритмічного і безперервного процесу його діяльності.

Тому, виробничі запаси мають потребу в постійному контролі за їх станом, а раціональна організація обліку є основою для забезпечення достовірності інформації, яка використовується для прийняття управлінських рішень. Важливе значення для здійснення ефективного управління виробничими запасами має їх класифікація. Виробничі запаси підприємств класифікують відповідно до плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій (дод.Б.).

Крім того, можна виділити також ряд інших класифікаційних груп виробничих запасів (дод. В.1).

Головним елементом обліку запасів є їх оцінка. За даними п. 16 П(С)БО 9 [50, с. 6] при відпуску у виробництво, реалізації та іншому вибутті їх оцінка здійснюється за наступними методами (табл.1.1):

- ідентифікованої собівартості одиниці запасів;
- середньозваженої собівартості;
- собівартості перших за часом надходження запасів (ФІФО);
- нормативних витрат;
- ціни продажу.

Таблиця 1.1

Методи оцінки вартості вибуття запасів

Назва	Характеристика	Особливості застосування на підприємстві ресторанного господарства
1	2	3
Ідентифікованої собівартості одиниці запасів	Метод ідентифікованої відповідної собівартості одиниці запасів застосовується відносно вибуття незв'язаних запасів або тих, які відпускаються для спеціальних замовлень, проєктів. або коли їх первісна вартість визначена з ідентифікованої вартості.	Метод прямої ідентифікації одиниці запасів можна використовувати на підприємствах ресторанного господарства, які мають невелику кондитерські цехи. Цей метод доцільно застосовувати при незначній номенклатурі запасів, оскільки за таких умов виробу реалізуються за високими цінами і значну питому вагу у вартості продукції становить вартість сировини.

Середньозваженої собівартості	<p>Метод середньозваженої ціни (вартості) запасів припускає списання на витрати купівельної вартості реалізованих запасів за середньою ціною придбання. За цим методом оцінюється кількість запасів конкретного найменування, що вибули за місяць або кількість запасів за кожною окремою операцією з їх вибуття. Оцінка запасів за допомогою методу середньозваженої собівартості здійснюється за кожною одиницею запасів діленням сумарної вартості залишку цих запасів на початок звітного місяця і вартість аналогічних запасів, отриманих у звітному місяці, на їх сумарну кількість на початок звітного місяця і одержаних у звітному місяці. Шполянське РайСТ обирає саме цей метод, адже він забезпечує рівномірніше списання вартості запасів та розподіл оподаткованого</p>	<p>Метод доцільно використовувати на підприємстві ресторанного господарства, оскільки за його допомогою вирівнюється значення показника собівартості реалізованої продукції при непередбаченому зростанні закупівельних цін, виключається потреба партійного обліку закупівельних цін на реалізовану продукцію. Методика оцінки відпущених матеріалів за середньозваженими цінами припускає визначення середньої ціни залишку на початок місяця і надходження матеріалів та її подальше застосування до кількості відпущених матеріалів і їх залишку на кінець місяця.</p>
-------------------------------	---	--

Продовження таблиці 1.1

1	2	3
	прибутку між звітними періодами.	
Собівартості перших за часом надходження запасів (ФІФО)	Метод найбільш придатний для складання Балансу (звіт про фінансовий стан), адже собівартість запасів на кінець звітного періоду є наближеною до поточних ринкових цін, тому достовірніше відображається вартість активів підприємства.	Відпущені у технологічний процес запаси оцінюються за меншою ціною, ніж ті, що залишились на складі. Як наслідок, собівартість продукції нижча, ніж при використанні інших методів оцінки вартості запасів. Отже, при застосуванні даного методу для оцінки запасів вартість залишкових запасів наближається до їх поточної ринкової вартості, а собівартість реалізованої продукції знижується. Це зумовлює максимальне значення показника чистого прибутку.

Нормативних витрат	Для оцінки запасів застосовують норми витрат на одиницю продукції, які установлені підприємством з урахуванням нормальних рівнів використання запасів, праці, виробничих потужностей, діючих цін	Метод доцільно використовувати підприємствами ресторанних послуг, зазначене обґрунтовується тим, що останні мають налагоджене нормативне господарство. Використання методу нормативних витрат на підприємстві ресторанного господарства, з одного боку, дає змогу спростити процедуру обліку й оцінку запасів, а з іншого – для встановлення нормативних цін відділом закупівель або відповідальною особою потрібно постійно відстежувати коливання ринкових цін на сировину.
--------------------	--	---

Джерело: розроблено автором на основі [13]

Отже, особливості застосування того чи іншого методу оцінки запасів на підприємстві ресторанного господарства не є однозначним і залежить від сфери діяльності підприємства.

Оскільки в стандарті П(С)БО 9 "Запаси" відсутні вказівки щодо застосування у ресторанному господарстві методів оцінки запасів.

Так, товари й сировина на підприємствах ресторанного господарства мають неоднозначне поняття. Якщо, у торгівлі, наприклад, борошно – це товар, що купується й утримується підприємством з метою подальшого продажу, а борошно в підприємствах ресторанного господарства – це сировина, призначена для виробництва харчової продукції. З іншого боку, наприклад, цукерки, однозначно є товаром і в сфері торгівлі й у сфері ресторанного господарства, тому що вони не вимагають додаткової обробки при реалізації через мережу ресторанного господарства.

Використання порядку ціноутворення запасів та їх облік на підприємствах ресторанного господарства як у сфері торгівлі є більш сприятливий, що підтверджується практикою. Тому вважаємо, що не слід поділяти, незважаючи на різні сегменти підприємства ресторанного

господарства, запаси на сировину і товари, а враховувати їх як товар, що спрощує облік.

Деякі науковці, обґрунтовуючи підходи до вибору методів оцінки вибуття запасів, сировину, напівфабрикати та продукцію власного виробництва вважають доцільно відпускати за нормативним методом, закупівельні товари та запаси господарського призначення зі складу – за методом ФІФО, закупівельні товари з бару споживачам (реалізація) – за ціною продажу [140 с.2]. Зважаючи на те, що, і сировина, і товар належать до запасів підприємства ресторанного господарства, а при калькулюванні страви торговельну націнку до вартості сировини використовувати некоректно, тому ми погоджуємося з методикою, передбаченою Методичними рекомендаціями №157, а саме облік усіх запасів обліковувати як товар.

Отже, виробничі запаси підприємства ресторанного господарства – це фактична величина накопичених матеріальних цінностей на складі на кожен день роботи підприємства для забезпечення ритмічного і безперервного процесу його діяльності.

1.2. Концептуальні засади обліку та оподаткування операцій з виробничими запасами

Нормативне регулювання будь-якого об'єкту бухгалтерського обліку є принциповим питанням для досягнення достовірності облікових даних та задоволення інформаційних потреб користувачів, зокрема в розрізі інформації про виробничі запаси.

Порядок ведення бухгалтерського обліку та контролю виробничих запасів на підприємстві, зокрема ресторанного господарства, регулює ряд нормативно-правових документів, покликаних забезпечити:

- дотримання суб'єктами господарювання єдиних правил ведення бухгалтерського обліку, які носять обов'язковий характер, гарантують та захищають інтереси користувачів облікової інформації;
- достовірність та повноту необхідних даних для задоволення

інформаційних потреб користувачів;

– захищеність споживачів продукції харчової промисловості, шляхом здійснення контролю та встановлення відповідальності тощо.

Необхідно відзначити, що крім П(С) БО 9 "Запаси" в Україні існують інші нормативні документи, спрямовані на регулювання обліку запасів на підприємстві ресторанного господарства (табл. 1.2 та в додатку Г).

Основою для ведення бухгалтерського обліку виробничих запасів є Закон України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні"[13], крім того концептуальні засади формування у бухгалтерському обліку інформації про виробничі запаси підприємства і розкриття її у фінансовій звітності визначені П(С)БО 9 "Запаси", що становлять основу бухгалтерського обліку виробничих запасів підприємства ресторанного господарства.

Таблиця 1.2

Визначення терміну "виробничі запаси" в нормативній літературі

№	Документ	Визначення
1	2	3
1	П(С)БО 9	виробничі запаси - сировина, основні матеріали, що комплектують вироби і інші матеріальні цінності, призначені для виробництва продукції, виконання робіт, надання послуг, обслуговування виробництва і адміністративних потреб
2	П(С)БО 16	"вартість сировини, основних матеріалів, що становлять основу виготовленої продукції, придбаних напівфабрикатів і комплектуючих виробів, допоміжних речовин"

Продовження табл 1.2.

1	2	3
3	Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку запасів	Розкривають сукупний склад запасів для цілей бухгалтерського обліку: сировина основна та допоміжна, матеріали, паливо, запасні частини, МШП, НЗВ, ГП, товари у вигляді матеріальних цінностей, що призначені для перепродажу, поточні біологічні активи. Проте в них термін "виробничі запаси" відсутній. Розкривається порядок формування первісної вартості запасів, методи оцінки запасів при їх вибутті

4	План рахунків Бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій	Якщо розглянути План рахунків бухгалтерського обліку, то у ньому передбачено Рахунок 20 "Виробничі запаси" який призначено для "узагальнення інформації про наявність і рух належних підприємству запасів сировини і матеріалів (у тому числі сировина й матеріали, які є в дорозі та в переробці), будівельних матеріалів, запасних частин, матеріалів сільськогосподарського призначення, палива, тари й тарних матеріалів, відходів основного виробництва"
---	--	---

Джерело: розроблено автором

Отже, існують відмінності між порядком оцінки виробничих запасів за вимогами П(С)БО та МСФЗ. Методичний підхід до бухгалтерського обліку виробничих запасів регулюється П(С)БО 9 "Запаси", який визначає методологічні засади формування у бухгалтерському обліку інформації про запаси і розкриття її у фінансовій звітності. Основні вимоги до бухгалтерського обліку виробничих запасів розкриваються за допомогою структури П(С)БО 9.

Вимоги П(С)БО 9 "Запаси" регулюють питання методологічного наповнення бухгалтерського обліку виробничих запасів. Проте, залишаються невирішеними ряд питань, що створюють методичну неузгодженість на практиці. Зокрема відсутній порядок бухгалтерського обліку виробничих запасів, що не використовуються у господарській діяльності підприємства більше одного року та не можуть бути реалізовані, у зв'язку з відсутністю попиту на них; не врегульовано бухгалтерський облік виробничих запасів, які надійшли безоплатно та не використовуються в господарській діяльності, а, отже, не підпадають під критерій тих, що приносять економічну вигоду; не уточнено, яким чином обліковувати такий об'єкт виробничих запасів як тара: зворотна тара та тарообладнання; у складі яких складових виробничих запасів відображати зворотні відходи; вибір оптимального методу оцінки виробничих запасів при надходженні і вибутті; порядок визнання витрат щодо зберігання запасів та витрат на підвищення якості виробничих запасів тощо. Ці моменти не обумовлені і в методичних рекомендаціях з бухгалтерського обліку запасів.

Особливістю МСФЗ є те, що вони носять загальний характер і не

виключають національних особливостей бухгалтерського обліку країн, що їх використовують, тому розширюють варіативність визнання та оцінки об'єктів бухгалтерського обліку, а також направлені на надання більшої свободи при розкритті інформації про господарську діяльність, що ґрунтується на застосуванні професійного судження.

Як зазначає проф. С.Ф. Голов: "для забезпечення диференціації фінансової звітності та задоволення вимог різних користувачів необхідно відмовитися від жорстких форм фінансової звітності з обов'язковими кодами рядків і доцільно врахувати досвід ЄС, зберегти лише загальну структуру фінансових звітів і мінімальні вимоги до розкриття інформації" [7, с. 32]. Дійсно, МСФЗ має варіативний характер щодо порядку визнання та оцінки виробничих запасів та встановлює вимоги до інформації про них, яка повинна бути наведена у фінансових звітах.

Порівняльний аналіз вимог П(С)БО 9 "Запаси" та МСФЗ 2 "Запаси" дозволив визначити спільні та відмінні підходи до регулювання окремих питань бухгалтерського обліку виробничих запасів (дод. Д).

Порівняльний аналіз П(С)БО та МСФЗ показав, що в цілому методичний підхід до бухгалтерського обліку виробничих запасів за міжнародними та національними стандартами майже уніфікований. Однією із суттєвих відмінностей між стандартами є обмеження сфери їх застосування. Так, МСФЗ використовуються всіма підприємствами, організаціями та установами незалежно від форми власності та способу утворення.

Існує відмінність у деталізації складових запасів, зокрема відповідно до п. 6 П(С)БО 9 "Запаси" для цілей бухгалтерського обліку запаси включають:

- сировину, основні й допоміжні матеріали, комплектуючі вироби та інші матеріальні цінності, що призначені для виробництва продукції, виконання робіт, надання послуг, обслуговування виробництва й адміністративних потреб;
 - незавершене виробництво у вигляді не закінчених обробкою і складанням деталей, вузлів, виробів та незакінчених технологічних процесів.
- Незавершене виробництво на підприємствах, що виконують роботи та надають

послуги, складається з витрат на виконання незакінчених робіт (послуг), щодо яких підприємством ще не визнано доходу;

– готову продукцію, що виготовлена на підприємстві, призначена для продажу і відповідає технічним та якісним характеристикам, передбаченим договором або іншим нормативно-правовим актом;

– товари у вигляді матеріальних цінностей, що придбані (отримані) та утримуються підприємством з метою подальшого продажу;

– малоцінні та швидкозношувані предмети, що використовуються протягом не більше одного року або нормального операційного циклу, якщо він більше одного року;

– поточні біологічні активи, якщо вони оцінюються за цим П(С)БО 9 "Запаси", а також сільськогосподарська продукція і продукція лісового господарства після її первісного визнання. Вимоги п. 37 МСФЗ 2 "Запаси" визначають загальну класифікацію запасів, зокрема до них включаються товари, виробничі запаси, виробничі допоміжні матеріали, матеріали, незавершене виробництво та готова продукція.

Отже, національні стандарти надають більш детальний перелік складових, що включаються до запасів, що спрощує порядок віднесення складових до виробничих запасів підприємства ресторанного господарства. Відсутність такої деталізації в МСФЗ пояснюються тим, що вони носять більш загальний характер та не враховують особливостей обліку окремих країн. При розкритті інформації у фінансовій звітності виникають принципові відмінності щодо деталізації інформації про виробничі запаси. Так, відповідно до вимог МСФЗ суб'єкт господарювання повинен надавати дані про суму запасів, визнаних витратами протягом звітного періоду, така вимога в національних стандартах відсутня. Вважаємо, що така інформація є доречною при розкритті стану і результатів господарської діяльності підприємств, зокрема харчової промисловості. Під час переоцінки виробничих запасів за нормами П(С)БО надається інформація лише про суму збільшення чистої вартості реалізації запасів, які попередньо уцінені. МСФЗ, крім цієї інформації вимагає розкривати

дані про суми уцінки запасів у звітному періоді, а також наводити обставини або події, що спричинили дооцінку виробничих запасів, які раніше були уцінені.

Отже, МСФЗ, що надають більше свободи ведення бухгалтерського обліку, ґрунтуючись на застосування бухгалтерами професійного судження, змушує розкривати більше інформації про виробничі запаси в порівнянні з національними стандартами.

Висновки та перспективи подальших досліджень. На основі дослідження нормативно-правових актів, що регулюють бухгалтерський облік виробничих запасів ресторанного господарства встановлено:

– методичний підхід до бухгалтерського обліку запасів за міжнародними та національними стандартами майже уніфікований. Для повної гармонізації цих стандартів потребують уточнення питання деталізації інформації, яка розкривається у фінансових звітах про запаси;

– чинним законодавством врегульовані майже всі аспекти бухгалтерського обліку виробничих запасів, проте невирішеними залишається ряд питань, що виникають у практичній діяльності суб'єкта господарювання (бухгалтерський облік тари, безоплатно отриманих запасів, що не використовуються, тощо), вирішення яких є предметом подальших досліджень.

Проаналізувавши нормативно-правові документи з обліку запасів підприємства ресторанного господарства розглянемо аналіз спеціальної літератури.

В науковій літературі (дод. Е) продовжується дискусія щодо оцінки сировини та товару; використання системи рахунків для узагальнення інформації про матеріальні ресурси. Відсутність в стандарті П(С)БО 9 "Запаси" вказівок щодо застосування у ресторанному господарстві методів оцінки запасів призвела до різних підходів у науковій літературі й на практиці. Дійсно, товари й сировина в підприємствах ресторанного господарства мають не однозначне поняття. Як що, у торгівлі, скажімо, борошно – це товар, що купується й утримується підприємством з метою подальшого продажу, а

борошно в підприємствах ресторанного господарства – це сировина, призначена для виробництва харчової продукції. З іншого боку, наприклад, цукерки, однозначно є товаром і в сфері торгівлі й у сфері ресторанного господарства, тому що вони не вимагають додаткової обробки при реалізації через мережу ресторанного господарства. Використання порядку ціноутворення запасів та їх облік в підприємствах ресторанного господарства як у сфері торгівлі, на наш погляд, більш сприятливий, що підтверджується практикою. Тому вважаємо, що не слід поділяти, незважаючи на різні сегменти підприємства ресторанного господарства, запаси на сировину і товари, а враховувати їх як товар, що спрощує облік. Деякі дослідники, обґрунтовуючи підходи до вибору методів оцінки вибуття запасів, сировину, напівфабрикати та продукцію власного виробництва вважають доцільно відпускати за нормативним методом, закупівельні товари та запаси господарського призначення зі складу – за методом ФІФО, закупівельні товари з бару споживачам (реалізація) – за ціною продажу [3, с.72].

Зважаючи на те, що, по-перше, і сировина, і товар належать до запасів підприємств ресторанного господарства, по – друге, при калькулюванні страви торговельну націнку до вартості сировини використовувати некоректно, тому ми погоджуємося з методикою, передбаченою Методичними рекомендаціями №157, а саме облік усіх запасів обліковувати як товар. Автори статті "Підходи до організації обліку виготовлення продукції в закладах ресторанного господарства" погоджуються, що даний метод характеризується простотою ведення обліку, але відмічають неузгодження з вимогами П(С)БО 9 " Запаси " та П(С)БО 16 " Витрати ", а саме в частині використання рахунку 28 " Товари " для відображення вартості сировини; відображення на рахунку 23 "Виробництво" лише прямих матеріальних витрат; використання кореспонденції Дт 902 Кт 23, яка суперечить роз'ясненням до рахунку 23 "Виробництво" в Інструкції №291.

Таким чином, дослідження нормативно-правової бази та спеціальної літератури показало, що національні стандарти надають більш детальний

перелік складових, що включаються до запасів, що спрощує порядок віднесення складових до виробничих запасів підприємства ресторанного господарства. Тоді як в МСФЗ відсутня така деталізація це пояснюється тим, що вони носять більш загальний характер та не враховують особливостей обліку окремих країн. При розкритті інформації у фінансовій звітності виникають принципові відмінності щодо деталізації інформації про виробничі запаси.

Висновки за розділом 1

Дослідивши теоретичні основи обліку та оподаткування операцій з виробничими запасами на підприємстві ресторанного господарства можна зробити наступні висновки:

1. Виробничі запаси підприємства ресторанного господарства – це фактична величина накопичених матеріальних цінностей на складі на кожен день роботи підприємства для забезпечення ритмічного і безперервного процесу його діяльності. Виробничі запаси мають потребу в постійному контролі за їх станом, а раціональна організація обліку є основою для забезпечення достовірності інформації, яка використовується для прийняття управлінських рішень. Виробничі запаси підприємств класифікують відповідно до плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій.

2. Національні стандарти надають більш детальний перелік складових, що включаються до запасів, що спрощує порядок віднесення складових до виробничих запасів підприємства ресторанного господарства. Тоді як в МСФЗ відсутня така деталізація це пояснюється тим, що вони носять більш загальний характер та не враховують особливостей обліку окремих країн. При розкритті інформації у фінансовій звітності виникають принципові відмінності щодо деталізації інформації про виробничі запаси. Відзначимо, що продовжується дискусія в науковій літературі щодо оцінки сировини та товару; використання системи рахунків для узагальнення інформації про матеріальні ресурси. Відсутність в стандарті П(С)БО 9 "Запаси" вказівок щодо застосування у

ресторанному господарстві методів оцінки запасів призвела до різних підходів у науковій літературі й на практиці.

РОЗДІЛ 2

СУЧАСНИЙ СТАН ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ОПЕРАЦІЙ З ВИРОБНИЧИМИ ЗАПАСАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ "ШПОЛЯНСЬКЕ РАЙОННЕ СПОЖИВЧЕ ТОВАРИСТВО"

2.1. Фінансовий облік операцій з виробничими запасами

Синтетичний облік виробничих запасів регулюється Інструкцією про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджена наказом Мінфіну України від 30.11.1999 р. № 291.

Виробничі запаси обліковуються на активних рахунках 20 "Виробничі запаси" та 22 "Малоцінні та швидкозношувані предмети" і відображаються в журналах обліку за назвою постачальника, видом запасу, датою. Рахунок 20 "Виробничі запаси" призначено для узагальнення інформації про наявність і рух належних підприємству запасів сировини і матеріалів (у тому числі сировина й матеріали, які є в дорозі та в переробці), будівельних матеріалів, запасних частин, матеріалів сільськогосподарського призначення, палива, тари й тарних матеріалів, відходів основного виробництва.

Структуру рахунку 20 "Виробничі запаси" подано у таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

Структура рахунку 20 "Виробничі запаси"

Код субрахунку	Назва субрахунку
201	Сировина й матеріали
202	Купівельні напівфабрикати та комплектуючі вироби
203	Паливо
204	Тара й тарні матеріали
205	Будівельні матеріали
206	Матеріали, передані на переробку
207	Запасні частини
208	Матеріали сільськогосподарського призначення
209	Інші матеріали

Джерело: розроблено автором

За дебетом рахунку 20 "Виробничі запаси" відображаються надходження запасів на підприємство, їх дооцінка, за кредитом - витрачання на виробництво, переробку, відпуск (передачу) на сторону, уцінка тощо.

Кореспонденція рахунку 20 "Виробничі запаси" підприємства "ШПОЛЯНСЬКЕ РАЙОННЕ СПОЖИВЧЕ ТОВАРИСТВО" подана у таблиці 2.2.

Таблиця 2.2

**Кореспонденція рахунку 20 "Виробничі запаси" підприємства
"ШПОЛЯНСЬКЕ РАЙОННЕ СПОЖИВЧЕ ТОВАРИСТВО"**

№ п/п	Зміст операції	Первинні документи	Бухгалтерський облік		
			Дт	Кт	Сума
1	2	3	4	5	6
Придбання запасів за грошові кошти на умовах передоплати					
1	Перераховано передоплату за сировину постачальнику	Платіжне доручення	371	311	89 670,00
2	Відображено податковий кредит із ПДВ	Податкова накладна	641	644	14 945,00
3	Отримано сировину від постачальника	Накладна типової форми № М-11, прибутковий ордер типової форми № М-4*	201	631	74 725,00
4	Закрито розрахунки з ПДВ	Податкова накладна	644	631	14 945,00
5	Обліковано послуги з доставки сировини	Акт наданих послуг	201	685	2 250,00
6	Відображено податковий кредит із ПДВ	Податкова накладна	641	685	450,00
7	Здійснено зарахування заборгованостей за сировину	Бухгалтерська довідка	631	371	89 670,00
8	Оплачені послуги з доставки сировини	Платіжне доручення	685	311	2 700,00

Джерело: розроблено автором

Як видно з таблиці 2.2 підприємство використовує для обліку запасів субрахунок 201 "Сировина та матеріали" без аналітичних рахунків. В

подальшому нами будуть запропоновані аналітичні рахунки до використання для обліку сировини.

Кореспондуючі рахунки до рахунку 22 "Малоцінні та швидкозношувані предмети" наведена у таблиці 2.3.

Таблиця 2.3

Кореспондуючі рахунки до рахунку 22 "Малоцінні та швидкозношувані предмети" на підприємстві "ШПОЛЯНСЬКЕ РАЙОННЕ СПОЖИВЧЕ ТОВАРИСТВО"

За дебетом із кредитом рахунків	За кредитом із дебетом рахунків
23 "Виробництво"	15 "Капітальні інвестиції"
24 "Брак у виробництві"	23 "Виробництво"
26 "Готова продукція"	37 "Розрахунки з різними дебітор."
37 "Розрахунки з різними дебіторами"	39 "Витрати майбутніх періодів"
41 "Пайовий капітал"	42 "Додатковий капітал"
42 "Додатковий капітал"	80 "Матеріальні витрати"
46 "Неоплачений капітал"	84 "Інші операційні витрати"
48 "Цільове фінансування та цільові надходження"	85 "Інші затрати"
	91 "Загальновиробничі витрати"
63 "Розрахунки з постачальниками та підрядниками"	92 "Адміністративні витрати"
	93 "Витрати на збут"
64 "Розрахунки за податками й платежами"	94 "Інші витрати операційної діяльності"
68 "Розрахунки за іншими операціями"	99 "Надзвичайні витрати"
71 "Інший операційний дохід"	
73 "Інші фінансові доходи"	
74 "Інші доходи"	

Джерело: розроблено автором

Далі розглянемо порядок формування первісної вартості виробничих запасів підприємства ресторанного господарства при різних способах їх придбання.

Підприємство може придбавати виробничі запаси в результаті обміну на подібні товари. Первісна вартість одиниці запасів, придбаних у результаті такого обміну, дорівнює балансовій вартості переданих запасів. Якщо цей показник перевищує справедливу вартість переданих запасів, то первісною вартістю отриманих запасів є їх справедлива вартість. Різниця між балансовою

та справедливою вартістю переданих запасів включається до складу витрат звітного періоду. Також надходження запасів на підприємство може здійснюватися шляхом обміну на неподібні запаси. Первісною вартістю запасів, придбаних в обмін на неподібні запаси, визнається справедлива вартість отриманих запасів.

Найчастіше виробничі запаси на підприємство "ШПОЛЯНСЬКЕ РАЙОННЕ СПОЖИВЧЕ ТОВАРИСТВО" надходять за грошові кошти. До первісної вартості запасів, придбаних за грошові кошти, включаються:

- суми, сплачені постачальнику (продавцю) за вирахуванням непрямих податків;
- ввізне мито;
- непрямі податки, пов'язані із придбанням які не відшкодовуються підприємству;
- суми транспортно-заготівельних витрат (затрати на заготівлю запасів, оплату навантажувально-розвантажувальних робіт, транспортування до місця використання та ін.);
- інші витрати, пов'язані із придбанням і доведенням запасів до стану, у якому вони придатні для використання в запланованих цілях.

Не включаються в первісну вартість виробничих запасів і відносяться до витрат поточного періоду:

- проценти за користування позичками;
- курсові різниці, які виникають при розрахунках з іноземними постачальниками;
- витрати, пов'язані із придбанням іноземної валюти для оплати запасів;
- наднормативні втрати та недостачі запасів;
- витрати на збут;
- адміністративні та інші витрати, не пов'язані із придбанням, доставкою та доведенням запасів до стану, у якому вони придатні для використання в запланованих цілях. При надходженні запасів як внесків до

статутного капіталу підприємства первісною вартістю визнається погоджена засновниками (учасниками) підприємства справедлива вартість запасів з урахуванням витрат.

При виготовленні запасів власними силами підприємство "ШПОЛЯНСЬКЕ РАЙОННЕ СПОЖИВЧЕ ТОВАРИСТВО" первісною вартістю вважає їх виробничу собівартість, визначена відповідно до П(С)БО 16 [44].

Запаси, отримані в процесі ліквідації основних засобів, прибуткуються за чистою вартістю реалізації або в оцінюванні можливого їх використання з урахування ступеня придатності до експлуатації. Витрати на ремонт, доробку та підвищення якісних і технічних характеристик засобів, які планують використовувати як запасні частини, включаються до їх первісної вартості.

Нерідко виробничі запаси надходять на підприємство, а супровідні документи ще знаходяться в дорозі. Якщо на момент оприбуткування первісну вартість таких запасів визначити неможливо, то вони можуть оцінюватися та відображатися в обліку за справедливою вартістю з подальшим коригуванням до їх первісної вартості.

Для обліку наявності та руху запасів призначені активні рахунки класу 2 "Запаси". Облік запасів ведеться за їх первісною вартістю за видами в кількісному та сумовому виразі. Одиницею обліку є найменування або однорідна група (вид).

Суми транспортно-заготівельних витрат, які пов'язані із придбанням запасів, можуть обліковуватися підприємством двома способами:

- одноразово відображаються у складі первісної вартості запасів при її формуванні;
- обліковуються на окремому спеціально відкритому для цього субрахунку (наприклад, субрахунку 200 "Транспортно-заготівельні витрати" або додатковому субрахунку 2011 "Транспортно-заготівельні витрати на сировину та матеріали") і щомісячно розподіляються між вартістю вибулих запасів і залишками цих запасів на кінець місяця на балансі підприємства.

Облік надходження виробничих запасів наведено в додатку Г.

Далі розглянемо облік вибуття виробничих запасів. Запаси доцільно відпускати за нормативним методом, закупівельні товари та запаси господарського призначення зі складу – за методом ФІФО, закупівельні товари з бару споживачам (реалізація) – за ціною продажу. Зважаючи на те, що, по-перше, і сировина, і товар належать до запасів підприємств ресторанного господарства, по – друге , при калькулюванні страви торговельну націнку до вартості сировини використовувати некоректно, тому ми погоджуємося з методикою, передбаченою Методичними рекомендаціями №157, а саме облік усіх запасів обліковувати як товар.

В закладах ресторанного господарства" погоджуються, що даний метод характеризується простотою ведення обліку, але відмічають неузгодження з вимогами П(С)БО 9 " Запаси " та П(С)БО 16 " Витрати ", а саме в частині використання рахунку 28 " Товари " для відображення вартості сировини; відображення на рахунку 23 " Виробництво " лише прямих матеріальних витрат; використання кореспонденції Дт 902 Кт 23, яка суперечить роз'ясненням до рахунку 23 " Виробництво " в Інструкції №291[4].

При виробничому методі, що використовує і підприємство "ШПОЛЯНСЬКЕ РАЙОННЕ СПОЖИВЧЕ ТОВАРИСТВО", облік сировини та купівельні товари обліковуються за первісною вартістю, окремо на рахунках 20 " Виробничі запаси " та 28 " Товари ". Використання сировини, пов'язаної з виробництвом продукції на рахунку 23 " Виробництво ".

Таким чином, виконуються вимоги П(С)БО 9 " Запаси " та П(С)БО 16 "Витрати ". Ми погоджуємося, що виробничий підхід є більш трудомістким, ніж торговельний. Проте забезпечує розрахунок фактичної собівартості виготовлених страв[5]. В закладах ресторанного господарства, (в підприємствах швидкого приготування їжі), на яких сировина та напівфабрикати проходять дуже простий технологічний процес (охолодження, розігрівання, порціювання та оформлення) облік сировини та напівфабрикатів у коморі ведуть на субрахунку 281 " Товари на складі ", як правило, за цінами продажу. Коли передають сировину на кухню, проводиться запис Дт 281

"Товари на складі" Кт 282 " Товари в торгівлі ". За цим підходом собівартість продукції не калькулюється, тому рахунок 23 " Виробництво " не використовується. Основною перевагою даного підходу є його простота, але поряд із цим не кожному із закладів ресторанного господарства він підходить [6]. Таким чином, різні методики облікового відображення, враховують особливості діяльності тих чи інших підприємств галузі ресторанного господарства тому й суперечать діючим нормам Інструкції до застосування Плану рахунків, П(С)БО 9 " Запаси ", П(С)БО 16 " Витрати " в частині використання синтетичних рахунків для обліку вартості сировини, товарів та порядку розрахунку собівартості, в яких не враховані ці особливості. Маємо переконання, що прийняті, більше 10 років тому, Методичні рекомендації щодо впровадження Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в сфері громадського харчування й побутових послуг, гармонізованих із міжнародними стандартами[7] потребують корінних змін та доповнень з урахуванням вказаних вище суперечностей.

2.2. Оподаткування операцій з виробничими запасами

Податковий облік – це підсистема бухгалтерського обліку, яка за встановленими державою правилами формує інформацію про нарахування та сплату податків і зборів відповідним державним органам, основним завданням якого є контроль за правильністю, своєчасністю і повнотою нарахування та сплати податків і зборів (обов'язкових платежів). Податковий кодекс України розглядає податковий облік як систему обов'язкових форм і методів відображення платниками податків результатів господарської діяльності або інших об'єктів, які пов'язані з визначенням податкових зобов'язань з відповідних податків та зборів (обов'язкових платежів) [1].

Сутністю податкового обліку є господарсько-фінансові відносини, що виникають при нарахуванні та сплаті податків і зборів (обов'язкових платежів), тобто між державними податковими органами і юридичними та фізичними особами, щодо податків і обов'язкових платежів до бюджетів усіх рівнів [2].

Метою ведення податкового обліку є надання повної і достовірної інформації державі (в особі податкових органів), що забезпечує визначення сум податків і зборів (обов'язкових платежів), складання звітності для контролю сум нарахованих податків. Кінцевою метою податкового обліку є акумулювання грошових коштів для поповнення бюджету. В процесі здійснення своєї діяльності підприємство "ШПОЛЯНСЬКЕ РАЙОННЕ СПОЖИВЧЕ ТОВАРИСТВО" повинно платити до бюджету податок на прибуток, що виникає з продажу запасів та ПДВ.

Особливості обліку ПДВ під час придбання запасів встановлюються нормами пп. 139.1.6 ПКУ. У загальному випадку згідно з пп. 139.1.6 ПКУ суми ПДВ, сплачені у складі ціни запасів під час їх купівлі, не включаються до складу витрат підприємства - платника податку на прибуток і ПДВ. Це означає, що собівартість запасів при їх оприбуткуванні, обліку та вибутті не включає в себе суми ПДВ. Ті ж підприємства, які не є платниками ПДВ, навпаки - суму ПДВ включають до собівартості запасів під час їх обліку згідно з абзацом другим пп. 139.1.6 ПКУ.

Якщо підприємство (платник податку на прибуток і ПДВ) одночасно продає запаси, які оподатковуються ПДВ за ставкою 20%, 0% та які звільнені від обкладення ПДВ або не є об'єктом обкладення цим податком, йому потрібно окремо визначати суму "вхідного" ПДВ, що припадає на звільнені або неоподатковувані операції. Ця сума ПДВ включається до собівартості проданих запасів так само, як у неплатників ПДВ (абз. 3 пп. 139.1.6 ПКУ).

Якщо платник ПДВ визначає базу оподаткування для нарахування податкових зобов'язань з ПДВ виходячи з винагороди (маржинального прибутку або маржі) (статті 207, 210 ПКУ), то весь "вхідний" ПДВ, сплачений у складі витрат на придбання запасів, включається до їхньої собівартості у момент їх списання під час їх продажу або отримання доходу від діяльності, в якій ці запаси були використані (абз. 4 пп. 139.1.6 ПКУ). Тобто поточний облік запасів ведеться так само, як і неплатниками ПДВ, а суми ПДВ до сплати визначаються безпосередньо зі суми винагороди або маржі, без використання

загального механізму зменшення суми податкових зобов'язань на суму податкового кредиту.

Найчастіше "ШПОЛЯНСЬКЕ РАЙОННЕ СПОЖИВЧЕ ТОВАРИСТВО" запаси придбавають за кошти або на умовах бартеру, тобто за певну компенсацію. У цьому разі їхня собівартість під час їх подальшого споживання або продажу визначається за нормами п. 138.6 ПКУ з урахуванням пп. 139.1.6 ПКУ. В бухгалтеріку цей показник формується аналогічно згідно з п. 9 П(С)БО 9

Як бачимо, собівартість придбаних запасів базового підприємства визначається однаково як у податковому, так і в бухгалтерському обліку. Хоча у податковому обліку немає собівартості придбання, а є собівартість реалізації (яку ми визначаємо не у момент придбання, а у момент реалізації), проте відповідно до п. 138.6 ПКУ "собівартість придбаних та реалізованих товарів формується відповідно до ціни їх придбання з урахуванням ввізного мита і витрат на доставку та доведення до стану, придатного для продажу". Тобто не можна сформувати собівартість проданих товарів у момент реалізації, не знаючи собівартості їх придбання. У бухгалтерському обліку собівартість придбання теж використовується для визначення собівартості запасів під час їх реалізації, тобто маємо справу з однією величиною - собівартістю, в яку нам обійшлися запаси при їх придбанні. Адже цю вартість ми потім і списуємо на витрати.

У зв'язку з цим зазвичай собівартість купівельних запасів під час їх списання на витрати або під час продажу в бухгалтерському обліку відповідає їхній собівартості у податковому. Але якщо до витрат на доставку запасів на склад підприємства включаються витрати на відрядження працівників, виплати працівникам, фінансування їхніх особистих потреб (харчування, питна вода тощо) й інші подібні витрати, то треба враховувати норми пп. 140.1.6, 140.1.7, 139.1.1 та 138.12.2 ПКУ. І якщо згідно з цими нормами деякі витрати не дозволяється враховувати у податковому обліку, то на відповідну суму виникає постійна податкова різниця (пп. 14.1.188 ПКУ).

Собівартість запасів при вибутті на "ШПОЛЯНСЬКЕ РАЙОННЕ

СПОЖИВЧЕ ТОВАРИСТВО" визначається за одним із методів, запропонованих стандартами бухобліку та ПКУ. Вибір цих методів є частиною облікової політики підприємства.

З метою фінансового обліку в п. 16 П(С)БО 9 запропоновано такі методи оцінки запасів при вибутті: ідентифікованої собівартості відповідної одиниці запасів, середньозваженої собівартості, собівартості перших за часом надходження запасів (ФІФО), нормативних затрат та ціни продажу. Такі самі методи обліку вибуття запасів передбачено і МСБО 2.

У податковому обліку згідно з пп. 14.1.228 ПКУ собівартість реалізованих запасів визначається як витрати, прямо пов'язані з виробництвом та/або придбанням реалізованих протягом звітного податкового періоду запасів, виконаних робіт, наданих послуг, які визначаються відповідно до положень (стандартів) бухгалтерського обліку, що застосовуються у частині, яка не суперечить положенням розділу III ПКУ. З формулювання цього підпункту можна зробити висновок, що він не вимагає ідентичності податкового та бухгалтерського обліку конкретних запасів на конкретному підприємстві. Потрібно лише, щоб собівартість була визначена "відповідно до положень" бухгалтерського обліку (а не за фактичними даними бухгалтерського обліку, в частині, що не суперечить положенням ПКУ). Тобто ПКУ прямим текстом не вимагає, аби платники податків одночасно обирали однакові альтернативи для податкового та бухгалтерського обліку собівартості реалізованих запасів і визначали собівартість у податковому обліку на підставі фактичних даних бухгалтерського обліку.

Якщо закупівельні ціни на запаси мають стійку тенденцію до зростання або зменшення, то формула ФІФО забезпечує оцінку залишку не проданих (не списаних) запасів, що числиться на балансі (тобто на дебеті рахунків 20, 22, 28 та ін.) на звітну дату за останніми цінами придбання, що найточніше відображає фактичну собівартість залишків запасів, адже вона буде сформована за найактуальнішими цінами останніх партій, які ще не були списані. Якщо ціни зростають, то з метою податкового обліку така формула може бути не

дуже вигідною, адже вона забезпечує найвищий показник прибутку в найближчих звітних періодах. Проте метод середньозваженої оцінки (що використовує "ШПОЛЯНСЬКЕ РАЙОННЕ СПОЖИВЧЕ ТОВАРИСТВО") забезпечує рівномірне списання вартості запасів та рівномірний розподіл оподаткованого прибутку між звітними періодами. Зміна методів списання запасів як складова облікової політики повинна відбуватися з урахуванням вимог пунктів 17 та 18 П(С)БО 1: зміни облікової політики підприємства здійснюються за рішенням власника (власників) або уповноваженого органу (посадової особи) та з дотриманням принципу послідовності, який передбачає постійне (із року в рік) застосування підприємством обраної облікової політики. Зміна облікової політики повинна бути обґрунтована та розкрита у фінансовій звітності.

Таким чином, податковий облік запасів повинні вести всі платники податку на прибуток. Такий облік ведеться за загальними правилами бухгалтерського обліку та згідно з обліковою політикою платника податку, але з деякими обмеженнями, що накладені нормами ПКУ. "ШПОЛЯНСЬКЕ РАЙОННЕ СПОЖИВЧЕ ТОВАРИСТВО" здійснює податковий облік відповідно до норм законодавства.

2.3. Облік виробничих запасів в управлінні підприємством

Особливістю виробничих запасів підприємства ресторанного господарства є те, що вони повністю використовуються під час виробництва, і для кожного наступного виробничого циклу необхідні нові. Для забезпечення безперебійної роботи виробництва на складах підприємства повинні завжди знаходитись виробничі запаси в межах норм, передбачених потребами підприємства. Мотивами цього є ймовірність порушення встановленого графіка постачань виробничих запасів, можливе коливання попиту, можливість своєчасного реагування на сезонні коливання виробництва (переважно це стосується продукції сільського господарства), отримання знижки при купівлі великої партії, можливість негайного обслуговування покупців, спрощення

процесу управління виробництвом.

З іншого боку підприємство повинно не відволікати оборотний капітал на створення надмірних обсягів виробничих запасів. До негативних наслідків зберігання великих обсягів виробничих запасів належать збільшення витрат на зберігання запасів (на складах не створюються нові матеріальні цінності чи додаткова споживча вартість), високий ступінь невизначеності попиту на товари/послуги, що будуть створені з використанням таких запасів, погіршення якості запасів під час зберігання (усушка, псування), можливість крадіжок чи неефективного використання тощо.

Мета управлінського обліку виробничих запасів – знайти "золоту середину": запасів повинно бути не дуже багато, щоб не відволікати гроші з обігу, і не дуже мало, щоб не допустити зупинки виробництва.

На аналізованому нами виробничому підприємстві "ШПОЛЯНСЬКЕ РАЙОННЕ СПОЖИВЧЕ ТОВАРИСТВО" застосовується система з фіксованою періодичністю поповнення запасу до максимального рівня.

Період, через який підприємство направляє замовлення постачальнику, не змінюється.

Кожного понеділка менеджер даної фірми проглядає залишки виробничих запасів і до замовляє їх до раніше визначеної максимальної норми. Оскільки для виконання замовлення необхідний певний період часу, то величина замовлення збільшується на розмір очікуваного витрачання за цей період. Розмір замовлення (Р) визначається за формулою 2.1:

$$P = Z_{\text{макс}} - (Z_{\text{ф}} - Z_{\text{вз}}), \quad (2.1)$$

де $Z_{\text{макс}}$ - передбачений нормою максимальний запас;

$Z_{\text{ф}}$ – фактичний запас на момент перевірки;

$Z_{\text{вз}}$ – запас, який буде витрачений протягом розміщення та виконання замовлення.

Інтенсивність використання у виробництві виробничих запасів підприємства ресторанного господарства в загальному випадку є величиною змінною. А оскільки замовлення здійснюються через рівні проміжки часу, то

величина замовлення в різних періодах може бути різною.

Тому застосовувати цю систему можна лише тоді, коли є можливість замовляти партії різні за величиною.

Далі розглянемо моделі та методи планування рівня запасів підприємства ресторанного господарства.

Найпоширенішим методом визначення потреби у виробничих запасах є метод прямого рахунку, заснований на програмі випуску продукції і нормах витрат виробничих запасів на одиницю випущеної продукції.

Він визначається за формулою:

$$P = N_v * P_v,$$

Де P – загальна потреба у виробничому запасі;

N_v – норма витрат на виріб;

P_v – програма виробництва даного виробу [14].

Одним з найпоширеніших методів управління запасами є метод економічного розміру замовлення [3, с. 700].

Під цим поняттям розуміють ту кількість замовлених виробничих запасів, яка забезпечує оптимальне співвідношення витрат на придбання та зберігання.

Використання цього методу дає змогу відповісти на два запитання: скільки та коли замовити [7, с. 120].

На основі даних про стан виробничих запасів на підприємстві ПІДПРИЄМСТВО «ШПОЛЯНСЬКЕ РАЙОННЕ СПОЖИВЧЕ ТОВАРИСТВО» побудуємо графічну модель системи контролю виробничого запасу з фіксованою періодичністю замовлення.

Дане підприємство співпрацює з багатьма фірмами-постачальниками сировини для виробництва перших страв.

Дані про надходження сировини для виробництва перших страв наведено в таблиці 2.6

Інтенсивність використання у виробництві виробничих запасів підприємства ресторанного господарства в загальному випадку є величиною змінною. А оскільки замовлення здійснюються через рівні проміжки часу, то

величина замовлення в різних періодах може бути різною. Тому застосовувати цю систему можна лише тоді, коли є можливість замовляти партії різні за величиною.

Результат розрахунку відобразимо на рис. 2.6.

Таблиця 2.6

**Замовлення сировини для виробництва перших страв на підприємстві
«ШПОЛЯНСЬКЕ РАЙОННЕ СПОЖИВЧЕ ТОВАРИСТВО»**

Дата замовлення	Назва виробничого запасу	Залишок на день здійснення замовлення (Зф), кг	К-сть замовлення (Р), кг	К-сть використаних виробничих запасів за час виконання замовлення (Звз), кг	Величина запасу після надходження замовлення (З макс), кг
07.10.2018	картопля	30	10	5	35
14.10.2018	буряк	26	15	6	35
21.10.2018	морква	19	20	4	35
28.10.2018	цибуля	32	10	7	35

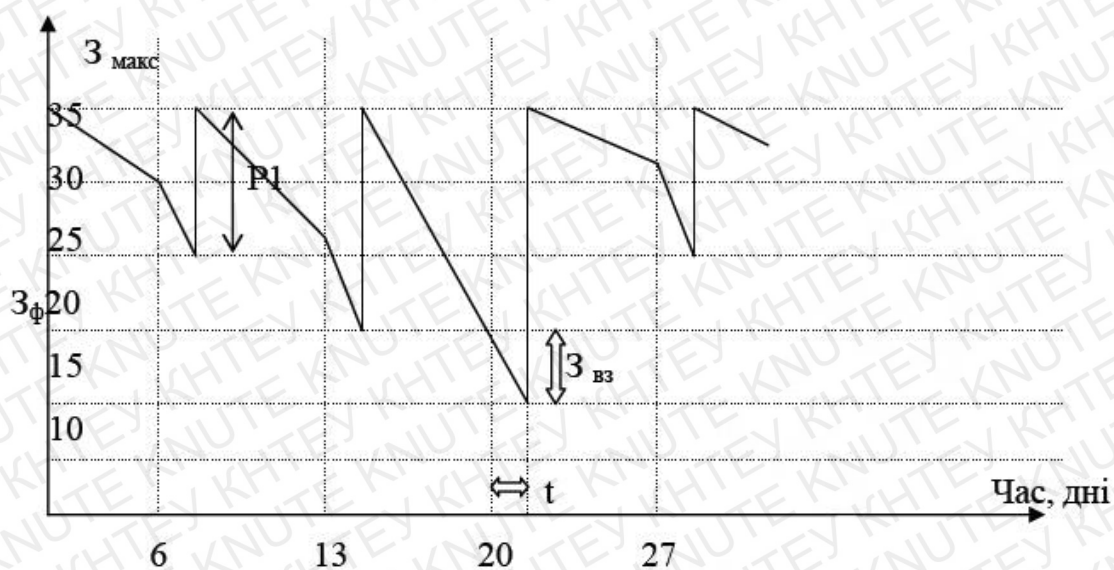

Рис. 2.1 Графічна модель системи контролю виробничого запасу з фіксованою періодичністю замовлення на підприємстві «ШПОЛЯНСЬКЕ РАЙОННЕ СПОЖИВЧЕ ТОВАРИСТВО» за жовтень 2018 р.

Джерело: розроблено автором

Інтенсивність використання у виробництві виробничих запасів підприємства ресторанного господарства в загальному випадку є величиною змінною. А оскільки замовлення здійснюються через рівні проміжки часу, то величина замовлення в різних періодах може бути різною. Тому застосовувати цю систему можна лише тоді, коли є можливість замовляти партії різні за величиною.

Виробництво "якраз вчасно" досить часто описується як філософія управління, присвячена ліквідації втрат. Втрати – це те, що не додає вартості продукту [4]. Прийняття цієї філософії і концентрація уваги на зниженні циклу замовлення означають, що сукупні витрати можуть бути значно скорочені.

Але перехід на систему "якраз вчасно" потребує суттєвої реорганізації всього виробничого циклу. Перш за все необхідно перепланувати виробничі площі з виробництва серіями на лінії поточного виробництва. При виробництві продуктів великими серіями, підприємство має на меті знизити час наладки обладнання між виробництвом серії різних продуктів, але як результат – високий рівень виробничих запасів і великі цикли замовлень.

Після ж реорганізації група продуктів, що характеризуються аналогічними виробничими вимогами, буде вироблятися в точно визначеній виробничій комірці за принципами поточного виробництва. В цьому випадку різне за призначенням обладнання об'єднуються лінію і працюють як конвеєр. Ціль технології "якраз вчасно" – забезпечити безперервність руху виробничих запасів без простоїв та без зберігання. Якщо при застосуванні комп'ютерної техніки є можливість наблизити час для наладки до нуля, то оптимальним розміром партії є одна одиниця виробничого запасу. Малі партії дозволяють фірмі більш гнучко реагувати на зміни ринкового попиту.

На підприємстві ПІДПРИЄМСТВО "ШПОЛЯНСЬКЕ РАЙОННЕ СПОЖИВЧЕ ТОВАРИСТВО" практика "якраз вчасно" не застосовується, але слід відмітити, що така перспектива є. Разом з тим вважаємо за необхідне перелічити негативні сторони запровадження системи "якраз вчасно". По-

перше, вимоги до якості можуть сприйматися постачальниками як надмірні і вони будуть підвищувати ціну. По-друге, орієнтація на співпрацю з одним контрагентом створює ризик комерційної залежності. По-третє – незручність для постачання графіку поставок, йому може бути вигіднішим стабільність поставок за часом та розміром.

Таким чином, нами було розглянуто та узагальнено основні причини, що спонукають підприємства створювати і утримувати виробничі запаси, а також економічні наслідки цього для підприємства. Також визначено та охарактеризовано основний інструментарій, який використовується в управлінському обліку виробничих запасів. Наведені причини створення та розглянуті підходи до класифікації виробничих запасів свідчать про те, що підприємства промисловості змушені створювати запаси, так як в протилежному випадку збільшуються витрати обігу. В той же час виробничі запаси не повинні перевищувати певної оптимальної величини. Політику управління виробничими запасами формують завдання управління запасами, що були розглянуті вище. Ефективне управління виробничими запасами дозволяє знизити тривалість виробничого і операційного циклу, зменшити поточні витрати на їх зберігання, вивільнити з поточного господарського обороту частину фінансових коштів, реінвестуючи їх в інші активи

Нами було запропоновано запровадити на підприємстві "ШПОЛЯНСЬКЕ РАЙОННЕ СПОЖИВЧЕ ТОВАРИСТВО" систему руху запасів "якраз вчасно". Це дозволить уникнути додаткових витрат, пов'язаних з надлишковими виробничими запасами шляхом зменшення їх обсягу до оптимального.

Висновки за розділом 2

Дослідження сучасного стану обліку та оподаткування операцій з виробничими запасами на підприємстві "ШПОЛЯНСЬКЕ РАЙОННЕ СПОЖИВЧЕ ТОВАРИСТВО" дало змогу зробити висновки:

1. Різні методики облікового відображення, враховують особливості дія-

льності тих чи інших підприємств галузі ресторанного господарства тому й суперечать діючим нормам Інструкції до застосування Плану рахунків, П(С)БО 9 " Запаси ", П(С)БО 16 " Витрати " в частині використання синтетичних рахунків для обліку вартості сировини, товарів та порядку розрахунку собівартості, в яких не враховані ці особливості. Маємо переконання, що прийняті, більше 10 років тому, Методичні рекомендації щодо впровадження Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в сфері громадського харчування й побутових послуг, гармонізованих із міжнародними стандартами потребують корінних змін та доповнень з урахуванням вказаних вище суперечностей.

2. Податковий облік запасів повинні вести всі платники податку на прибуток. Такий облік ведеться за загальними правилами бухгалтерського обліку та згідно з обліковою політикою платника податку, але з деякими обмеженнями, що накладені нормами ПКУ. "ШПОЛЯНСЬКЕ РАЙОННЕ СПОЖИВЧЕ ТОВАРИСТВО" здійснює податковий облік відповідно до норм законодавства.

3. Визначено та охарактеризовано основний інструментарій, який використовується в управлінському обліку виробничих запасів. Запропоновано запровадити на підприємстві "ШПОЛЯНСЬКЕ РАЙОННЕ СПОЖИВЧЕ ТОВАРИСТВО" систему руху запасів "якраз вчасно", що дозволить уникнути додаткових витрат, пов'язаних з надлишковими виробничими запасами шляхом зменшення їх обсягу до оптимального.

РОЗДІЛ 3

УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ОПЕРАЦІЙ З ВИРОБНИЧИМИ ЗАПАСАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ "ШПОЛЯНСЬКЕ РАЙОННЕ СПОЖИВЧЕ ТОВАРИСТВО"

3.1. Напрями і заходи удосконалення обліку операцій з виробничими запасами на підприємстві ресторанного господарства

На підприємстві "ШПОЛЯНСЬКЕ РАЙОННЕ СПОЖИВЧЕ ТОВАРИСТВО" використовується метод, за яким облік сировини та напівфабрикатів у коморі ведуть на субрахунку 281 "Товари на складі", як правило, за цінами продажу. Коли передають сировину на кухню, проводиться запис Дт 281 "Товари на складі" Кт 282 "Товари в торгівлі". За цим підходом собівартість продукції не калькулюється, тому рахунок 23 "Виробництво" не використовується. Сировина не затримується на кухні, її після незначної обробки одразу передають у торговельний зал та продають. Тобто аналогічно до обліку на торговельних підприємствах тут ведуть його за П(С)БО "Запаси". Основною перевагою даного підходу є його простота, але поряд із цим не кожному із закладів ресторанного господарства він підходить. Беручи до уваги особливості роботи закладів ресторанного господарства (виробництво страв, обслуговування процесу споживання, виготовлення харчових напівфабрикатів, кулінарно-кондитерських виробів, продаж продукції споживання) пропонуємо методику, яка не суперечить ні законодавству в частині використання рахунку 20 "Сировина і матеріали" та 28 "Товари", ні ефективності використання рахунку 91 "Загальновиробничі витрати". Методика, що пропонується базується на двох основних підходах, в основу яких покладено види закладів ресторанного господарства залежно від складності виробничого процесу.

Для підприємства "ШПОЛЯНСЬКЕ РАЙОННЕ СПОЖИВЧЕ ТОВАРИСТВО" передбачено окремий облік для запасів, які беруть участь у виробничо-торговельній діяльності та запасів, які призначені для

обслуговування виробництва та управління підприємством. При чому придбані запаси, які беруть участь у виробничо-торговельній діяльності поділяються на сировину і товари та відображаються на різних рахунках бухгалтерського обліку. Субрахунок 201 "Сировина та матеріали" застосовується для обліку сировини, яка в подальшому буде проходити стадії обробки.

Ув'язку з цим пропонуємо на підприємстві "ШПОЛЯНСЬКЕ РАЙОННЕ СПОЖИВЧЕ ТОВАРИСТВО" облік сировини вести за аналітичними рахунками:

- 2011 "Крупи";
- 2012 "Овочі, фрукти";
- 2013 "Молочні продукти, м'ясо";
- 2014 "рибні продукти; морепродукти"
- 2015 "Інша сировина та матеріали".

Крім того підприємство "ШПОЛЯНСЬКЕ РАЙОННЕ СПОЖИВЧЕ ТОВАРИСТВО", може застосовуватися рахунок 202 "Купівельні напівфабрикати та комплектуючі вироби" для відображення придбаних напівфабрикатів. Інші ж запаси, які придбані з метою перепродажу та не будуть проходити відповідних стадій обробки відображаються на рахунку 28 "Товари". До складу таких товарів відносять хліб, соки, вина. Запаси, які призначені для обслуговування виробництва та управління підприємством відображаються на інших субрахунках до рахунку 20 "Виробничі запаси" та 22 "МШП". На рахунку 23 "Виробництво" відображаються витрати, які можна безпосередньо віднести до конкретного об'єкта витрат, так звані прямі витрати. До складу прямих витрат, які відображаються на рахунку 23 "Виробництво" потрапляють лише матеріальні витрати. Вважаємо, що такі витрати, як заробітна плата кухарів, пов'язані з нею збори на соціальне страхування, витрати на обслуговування виробничого приміщення, знос виробничого обладнання слід відносити на витрати виробництва, а не на витрати обігу. На рахунку 23 "Виробництво" пропонуємо відносити лише вартість сировини, що використовується на виробництві готової продукції. Усі ж інші витрати:

заробітна плата кухарів, або іншого виробничого персоналу, нарахування на заробітну плату, амортизація виробничого обладнання пропонуємо віднести на рахунок 911 "Витрати кухні", так як вважаємо, що такі витрати відносяться до витрат виробництва, а не витрат обігу. Поряд з цим, заробітну плату офіціантів та іншого обслуговуючого персоналу, пов'язані з нею збори на соціальне страхування, а також квіти, посуд, свічки, серветки, спецодяг, тиражування меню, прання білизни, електроенергія, вода, амортизація, реклама тощо, – пропонуємо відносити на рахунок 93 "Витрати на збут".

Пропонуємо також витрати на виробництво власної продукції підприємств ресторанного господарства відображати наступним чином:

– прямі матеріальні витрати, які можна безпосередньо віднести до конкретного об'єкта виготовленої продукції, вести на субрахунку 231 "Прямі матеріальні витрати";

– витрати, що відносяться до виробництва усієї виробленої продукції (заробітна плата робітників кухні та відрахування від неї, амортизація технологічного обладнання, витрати на освітлення, опалення та водопостачання виробничих приміщень) вести на субрахунку 232 "Інші виробничі витрати". Разом дебетовий оборот субрахунків 231 "Прямі матеріальні витрати" та 232 "Інші виробничі витрати" буде акумулювати інформацію про витрати на виробництво власної продукції підприємств ресторанного господарства. При цьому виробничі витрати, зібрані на субрахунку 232 "Інші виробничі витрати" наприкінці звітної періоду будуть списані безпосередньо на собівартість реалізованої продукції, що цілком припустимо з огляду на мінімальні залишки нереалізованої продукції. Безпосередньо такий підхід враховує особливості діяльності підприємств ресторанного господарства та є значно краще попереднього. Але, з іншого боку, на рахунку 23 "Виробництво" повинні відображатися витрати, які безпосередньо відносяться на виробництво конкретної продукції. Такі витрати є непрямими, оскільки не можуть бути економічно доцільним шляхом віднесені на певний вид продукції, тому в даному випадку краще використовувати рахунок 91 "Загальновиробничі

витрати". До цього рахунку пропонуємо відкрити субрахунок 911 "Витрати кухні", який призначений для відображення сум понесених безпосередньо на виробництві, але які не можуть бути віднесені на конкретний вид готової продукції. При цьому розподіляти загальновиробничі витрати (рахунок 91) після закінчення місяця в порядку, наведеному в додатку 1 до П(С)БО 16 "Витрати", між об'єктами витрат не потрібно. Такі витрати слід списувати на собівартість реалізованої продукції. По-перше, це обумовлено особливістю виробничого циклу закладів ресторанного господарства. У закладах ресторанного господарства немає залишків незавершеного виробництва (відповідно до Санітарних правил усю продукцію має бути реалізовано за один день). По-друге, такий розподіл вимагає значних трудовитрат, доцільність яких не виправдовується через короткий (одноденний) виробничий цикл [4]. Обліковувати готову продукцію необхідно на рахунку 26 "Готова продукція". Дохід від реалізації кулінарних виробів власного виробництва відображають на рахунку 701 "Дохід від реалізації готової продукції". Собівартість реалізованих кулінарних виробів власного виробництва списується на рахунок 901 "Собівартість реалізованої готової продукції з урахуванням загальновиробничих витрат. Дохід від реалізації виробів, які не проходили стадій обробки відображається на рахунку 702 "Дохід від реалізації товарів", а їх собівартість – на рахунку 902 "Собівартість реалізованих товарів".

З метою удосконалення обліку запасів на підприємстві "ШПОЛЯНСЬКЕ РАЙОННЕ СПОЖИВЧЕ ТОВАРИСТВО" пропонуємо використовувати виробничий підхід, що передбачає роздільне ведення обліку продовольчої сировини, призначеної для виготовлення власної продукції, та товарів, призначених для реалізації.

Даний підхід передбачає, що облік сировини ведеться на субрахунку 201 "Сировина й матеріали", а товарів на субрахунку 281 "Товари на складі". Якщо підприємство придбаває також напівфабрикати, обліковувати їх слід на окремому субрахунку 202 "Купівельні напівфабрикати та комплектуючі вироби". Оприбутковувати продовольчу сировину, що надходить, слід за її

первісною вартістю. Первісна вартість сировини, що надійшла, визначається у відповідності до п. 9 П(С)БО 9 "Запаси" [7], а товари слід обліковувати аналогічно розглянутому вище методу: тобто або за первісною вартістю, або за продажною вартістю (з урахуванням націнки). Відпуск сировини з комори відображають проводкою:

Дт 23 "Виробництво" Кт 201 "Сировина й матеріали".

Відпуск товарів з комори на реалізацію відображається проводкою

Дт 282 "Товари в торгівлі" Кт 281 "Товари на складі".

На рахунок 23 "Виробництво" слід відносити тільки вартість сировини, що використовується на виробництво готової продукції, за її первісною вартістю, сформованою згідно з вимогами П(С)БО 9 "Запаси". Решта витрат, пов'язаних з виробництвом продукції (заробітна плата кухарів, інших виробничих працівників, нарахування на фонд оплати їх праці, амортизація кухонного устаткування, орендна плата виробничого приміщення тощо) слід обліковувати на рахунку 91 "Загальновиробничі витрати", оскільки вони не є прямими. Оскільки, наприклад, заробітну плату кухаря, який зайнятий виробництвом великої кількості страв, неможливо розподілити і віднести на конкретний виріб, то такі витрати вважаються непрямими і відносяться на загальновиробничі витрати. Такі витрати слід списувати на собівартість реалізованої продукції. По-перше, це обумовлено особливістю виробничого циклу закладів ресторанного господарства. У закладах ресторанного господарства немає залишків незавершеного виробництва. Виняток становлять підприємства, що виготовляють кондитерські вироби та напівфабрикати. По-друге, такий розподіл вимагає значних трудовитрат, доцільність яких не виправдовується через короткий (одноденний) виробничий цикл.

Дохід від реалізації кулінарних виробів власного виробництва відображають на рахунку 701 "Дохід від реалізації готової продукції". Собівартість реалізованих кулінарних виробів власного виробництва списують на рахунок 901 "Собівартість реалізованої готової продукції" з урахуванням загальновиробничих витрат. Дохід від реалізації купівельних товарів

відображають на рахунку 702 "Дохід від реалізації товарів". Суму націнки, що цілком припадає на реалізований товар, списують методом сторно. Залишок вартості товарів відносять до дебету рахунка 902 "Собівартість реалізованих товарів".

Отже, нами запропоновано використовувати на підприємстві виробничий метод обліку запасів. Даний підхід є трудомістким, але забезпечує розрахунок фактичної собівартості виготовлених страв, кондитерських виробів та напоїв, тобто користувачі (керівник, власники, інвестори) отримують більш чітку інформацію. Головною перевагою даного методу є те, що його основні принципи не суперечать нормам П(С)БО. Введення в облік аналітичних субрахунків до рахунку 20, дозволить здійснювати ефективний облік запасів та приймати своєчасні рішення управлінні виробничими запасами.

3.2. Удосконалення обліку операцій з виробничими запасами на підприємстві за умов застосування інформаційних систем і технологій

Головною метою функціонування бухгалтерської інформаційної системи на підприємстві є забезпечення керівництва підприємства фінансовою інформацією для прийняття обґрунтованих рішень при виборі альтернативних варіантів використання обмежених ресурсів.

Комп'ютерні системи на сьогоднішній день дозволяють:

- обробляти і зберігати велику кількість однакових в структурному плані одиниць інформації;
- здійснювати вибірку інформації з великої кількості даних;
- виконувати складні математичні розрахунки;
- одержувати паперову копію будь – якого документу.

Застосування комп'ютерних технологій в бухгалтерському обліку значно підвищує продуктивність праці бухгалтерів і суттєво покращує його організацію на підприємстві, де у веденні бухгалтерського обліку часто панує безлад. Така можливість зумовлена тим, що комп'ютерний спосіб обробки облікової інформації вимагає формального та чіткого опису облікових

процедур у вигляді алгоритмів, що впорядковує порядок виконання обов'язків працівниками обліку.

Автоматизоване оброблення даних з обліку виробничих запасів на практи-

ці забезпечується різними способами:

- ✓ розробленням спеціальною формою на замовлення управлінської інформаційної системи підприємства (у тому числі й інформаційної системи обліку);
- ✓ придбання універсального програмного комплексу (або окремого його модуля) на ринку програмного забезпечення;
- ✓ автоматизацією облікового процесу силами фахівців підрозділу з автоматизованого оброблення даних підприємства;
- ✓ використанням табличних процесорів обліковими працівниками для забезпечення автоматизованого розв'язання окремих задач конкретної ділянки обліку.

При цьому слід враховувати, що облік виробничих запасів здійснюється на складах та в бухгалтерії підприємства.

Технологічний процес автоматизованого оброблення даних з обліку виробничих запасів полягає у виконанні всіх потрібних операцій введення, оброблення, збереження й надання потрібної інформації, групування даних на рахунках, із метою контролю за наявністю та витратами матеріальних цінностей зі своєчасним звітністю.[20]

Тому для забезпечення обліку виробничих запасів на Підприємстві "ШПОЛЯНСЬКЕ РАЙОННЕ СПОЖИВЧЕ ТОВАРИСТВО" створені різні рівні робочих місць автоматизованої ділянки обліку виробничих запасів. Такий спосіб передбачає використання комплексної системи організації первинної та вихідної інформації, а єдина база бухгалтерських записів забезпечує потрібною інформацією аналітичний, синтетичний та управлінський облік та формування звітності.

Спільна інформаційна база дає можливість спільно використовувати таку

нормативно-довідкову інформацію, як довідники: зовнішніх організацій; структурних організацій; підрозділів, статей обліку; допустимої кореспонденції рахунків; номенклатури цінників, виробничих запасів; типових господарських операцій тощо.

Для обліку виробничих запасів використовується типові форми первинних документів, що утворюють вхідну інформацію:

- прибутковий касовий ордер;
- товарно-транспортна накладна;
- податкова накладна;
- акт приймання матеріалів;
- вимога;
- накладна на відпуск матеріалів на сторону.

Вихідною інформацією складського обліку є:

- оборотна відомість матеріальних цінностей;
- довідкова інформація;
- інформація про переоцінку матеріальних цінностей;
- реєстр первинних документів;
- інвентаризаційна відомість.

Основною регламентованою вихідною інформацією в бухгалтерії з обліку виробничих запасів є:

- ✓ інвентаризаційна відомість;
- ✓ відомість надходження матеріальних цінностей;
- ✓ відомість витрачання матеріальних цінностей;
- ✓ оборотна відомість матеріальних цінностей;
- ✓ відомість відображення господарських операцій з обліку

матеріальних цінностей на рахунках бухгалтерського обліку;

- ✓ відомість переоцінювання матеріальних цінностей;
- ✓ реєстр первинних документів;
- ✓ журнал обліку відпуску матеріальних цінностей.[21]

Автоматизована форма бухгалтерського обліку за допомогою програмного забезпечення скорочує трудомісткість облікових робіт в умовах постійного збільшення обсягів облікової інформації, яка підлягає збору і обробці, а також скорочує матеріальні, трудові та фінансові витрати на здійснення функцій бухгалтерського обліку. Автоматизований облік посилює контрольні функції бухгалтерського обліку, а також підвищує оперативність і аналітичність бухгалтерського обліку з метою максимального забезпечення потреб управління підприємством [19].

Особливістю автоматизованої (комп'ютерної) форми бухгалтерського обліку є те, що вона не існує без конкретної комп'ютерної програми. В Україні використовуються різні комп'ютерні програми, а саме: "1С: Підприємство", "Парус - Предприятие", "Фінанси без проблем", "Fin Expert" та інші. Облікові реєстри цих програм є схожими, але не однаковими.

Підприємство "ШПОЛЯНСЬКЕ РАЙОННЕ СПОЖИВЧЕ ТОВАРИСТВО" в своїй діяльності використовує програму "1С: Підприємство 8.2".

Перед тим, як приступити до введення операцій з обліку запасів потрібно звернутися до плану рахунків. Налаштування плану рахунків і аналітичний облік для рахунку 20 "Виробничі запаси" передбачає ведення обліку в розрізі трьох видів субконто: "ТМЦ", "Места хранения" і "Партии", а також у двох вимірниках: вартісному і натуральному. Малоцінні та швидкозношувані предмети обліковують на однойменному рахунку 22 "Малоцінні та швидкозношувані предмети" в розрізі тих же субконто в натуральному та вартісному виразі.

Отже, вид субконто – це сукупність однотипних об'єктів аналітичного обліку.

Вид субконто "ТМЦ" відповідає довіднику "Номенклатура", що містить список товарно-матеріальних цінностей і призначений для формування інформації про матеріали, номенклатуру продукції, перелік виконуваних робіт і послуг. Довідник має такі основні реквізити:

➤ "Полн. Наименование" ("Повна назва") – обов'язковий для заповнення реквізит, в якому зазначають назву ТМЦ;

- "Вид ТМЦ" ("Вид ТМЦ") – вибирають одне з таких значень: "Товар", "Услуга", "Тара", "Продукция", "Сырьє", "Топливо", "Запчасти", "Полуфабрикат";
- "Артикул" ("Артикул") – використовують для швидкого пошуку та сортування ТМЦ;
- "Валюта Прод." ("Ціна продажу") – вказують відпускну ціну ТМЦ;
- "Валюта Прих." ("Валюта оприбуткування") – зазначають валюту, в якій відображені закупівельні ціни;
- "Цена Прих." ("Ціна оприбуткування") – вказують закупівельну ціну ТМЦ;
- "Ставка НДС" ("Ставка ПДВ") – вказують ставку ПДВ для конкретного номенклатурного номера ТМЦ, яка використовуватиметься для розрахунків сум ПДВ у документах;
- "Баз. Единица" ("Базова одиниця") – задають одиницю вимірювання, в якій будують обліковані залишки ТМЦ;
- "Счет" ("Рахунок") – задають рахунок на якому обліковуються запаси тощо.

Для оприбуткування запасів на підприємство передбачено наступні документи:

- "Приходная накладная" у разі після оплати;
- "Счет входящий" при передоплаті.

Заповнення реквізитів екранної форми документу "Приходная накладная" потрібно починати з реквізитів групи "Вид поставщика" яке може приймати одне з наступних значень: вітчизняний постачальник, іноземний постачальник, підзвітна особа, інше. Після цього вказують постачальника із довідника "Контрагенты" або "Сотрудники" (якщо реєструється надходження від підзвітної особи), вибирають валюту, в якій буде виписана накладна і курс цієї валюти.

Якщо облік взаєморозрахунків з постачальником ведуть в розрізі договорів, і в довіднику "Контрагенты" для нього визначений договір по замовчуванню, останній відобразиться в полі "Заказ" електронної форми прибуткової накладної. За

допомогою кнопки вибору "...", можна замінити значення реквізиту, вибравши в ньому інший документ-замовлення з журналу "Отбор заказа по контрагенту". Крім того, можна створити прибуткову накладну першим документом в ланцюгу взаєморозрахунків з клієнтом, тобто документом-замовленням за допомогою кнопки "X". В цьому випадку в полі замовлення буде відобразитись рядок "Без заказа" [19].

Документ "Счет входящий" не формує проведення по оприбуткуванню ТМЦ в журналі проведення, а лише автоматично потрапляє в журнал "Счета входящие". Належно оформлена прибуткова накладна буде зареєстрована в журналі документів "Приходные накладные", а також створить необхідну кількість проведення з оприбуткування матеріалів на склад (по дебету конкретного субрахунку рахунка 20 "Виробничі запаси"), одного проведення по обліку ПДВ та одного проведення повзаємо зарахуванню заборгованостей (в разі передоплати).

В разі приймання матеріальних цінностей, які мають кількісні та якісні розбіжності з даними супровідних документів постачальника, а також при прийманні матеріалів, які прибули без документів, складається "Акт про приймання матеріалів" форми М-7. Цієї форми в програмі "1С: Підприємство 8.2" немає, тому на даному підприємстві використовують додатково програму "Microsoft Excel". Але таке оприбуткування можна здійснити за допомогою оформлення прибуткової накладної на суму фактично отриманих матеріалів, а претензія постачальнику на величину відхилення відображається в обліку в режимі ручного ведення операцій.

Процес реалізації в автоматизованій бухгалтерії господарських операцій з безоплатного надходження виробничих запасів чи внесенню їх до статутного капіталу засновниками є схожим до розглянутих вище операцій з отримання запасів від постачальників за плату, з врахуванням того, що безоплатно отримані оборотні активи підлягають оприбуткуванню на відповідний рахунок активів по дебету з одночасним відображенням на рахунку 745 "Дохід від безоплатно одержаних активів" по кредиту, а виробничі запаси отримані як внесок до статутного капіталу, підлягають віднесенню на рахунок 20 "Виробничі запаси" в кореспонденції з рахунком 46 "Неоплачений капітал".

В програмі "1С: Підприємство 8.2" не передбачено ведення обліку

транспортно-заготівельних витрат на окремому субрахунку, що певним чином обмежує вибір бухгалтером методу віднесення транспортно-заготівельних витрат на виробництво. Бо згідно з П(С)БО 9 "Запаси" [5] транспортно-заготівельні витрати включаються до собівартості придбаних запасів або загальною сумою відображаються на окремому субрахунку рахунків обліку запасів з подальшим щомісячним розподілом між сумою залишку запасів на кінець звітного місяця і сумою запасів, що вибули (використані, реалізовані, безплатно передані тощо) за звітний місяць.

При використанні першого методу процес оприбуткування ТМЦ відбувається в два етапи:

- оформлення документа "Приходная накладная" з відображенням у ньому факту надходження матеріалів на склад за закупівельною ціною;
- оформлення документа "Дополнительные расходы на приобретение ТМЦ" з відображенням у ньому суми транспортно-заготівельних витрат, яка включається до собівартості матеріалів оприбуткованих за допомогою попереднього документа.

Реквізити документа "Дополнительные расходы на приобретение ТМЦ" заповнюються таким чином:

- "Приходная накладная" – вказують документ, який зареєстрований у однойменному журналі;
- "Счет" – обирають синтетичний рахунок по кредиту і аналітичний за допомогою плану рахунків;
- "Количество" – заповнюють, якщо на обраному рахунку ведуть кількісний облік;
- "Сумма" – вказують суму транспортно-заготівельних витрат;
- "НДС" – розраховують суму ПДВ, яка належить до транспортно-заготівельних витрат;
- інші реквізити.

Цей документ автоматично генерує проведення в журналі проведення по дебету рахунків та субрахунків, вказаних в документі-основі, в кореспонденції з рахунком, записаним в табличній частині в рядку "Счет".

Документ "Дополнительные расходы на приобретение ТМЦ" автоматически переносится в журнал "Приходные накладные" [48].

Для автоматизації руху, переоцінки та списання запасів використовують наступні документи:

- "Перемещение";
- "Переоценка ТМЦ";
- "Списание ТМЦ";
- "Расходная накладна";
- "Счет-фактура".

Операції з переоцінки товарно-матеріальних цінностей здійснюють за допомогою документа "Переоценка ТМЦ". Цей документ містить такі реквізити:

- "Место хранения" – вказують склад, де зберігаються матеріали, по яких здійснюється переоцінка;
- "Вид переоценки ТМЦ" – визначають вид переоцінки запасів ("Изменения учетной стоимости");
- "Счет доходов" – задають рахунок доходів, що відповідає рахунку обліку товарно-матеріальних цінностей у проведенні, яким відображається переоцінка (за замовчанням пропонують субрахунок 719 "Інші доходи від операційної діяльності");
- "Счет затрат" – задають рахунок витрат, що відповідає рахунку обліку товарно-матеріальних цінностей у проведенні, яким відображається переоцінка (за замовчанням пропонують субрахунок 946 "Витрати від знецінення запасів");
- "Для пересчета использовать общий процент" – використовують, якщо необхідно зазначити відсоток за яким будуть перераховані нові ціни ТМЦ.

В табличній частині документа наводять список тих запасів, які необхідно переоцінити, із зазначенням їх нових облікових цін (реквізит "Новая цена") для кожного виду запасів. У колонці "Остаток" відображають поточний залишок даного виду запасів на обраному складі.

Реквізити "Количество", "Старая цена", "Старая сумма" недоступні для редагування, їх значення автоматично визначаються при проведенні документа, відповідно до зазначених партій запасів [19; 48].

Операції списання товарно-матеріальних цінностей виконують за допомогою документа "Списание ТМЦ". У цей документ вводять:

- склад, з якого списують матеріали ("Место хранения");
- рахунок на який буде списана облікова вартість матеріалів ("Счет списания");
- статтю затрат;
- вид діяльності ("Субконто списания");
- причину списання ("Причина списания").

У табличну частину документа дані вводять двома способами:

- введення нових рядків;
- пошуком інформації за допомогою кнопки "Подбор".

Таблична частина документу містить такі реквізити: "ТМЦ", "Количество", "Цена - ", "Сумма - ", "НДС", "Сумма +", "Остаток". У нижній частині діалогового вікна документа "Списание ТМЦ" міститься кнопка "Провести", за допомогою якої здійснюють автоматичне формування проведення в дебет рахунку витрат, що були вказані в документі, з кредиту рахунку 20 "виробничі запаси".

Після створення форми "Списание ТМЦ" вона автоматично розміщується в журналі "Складские", а за необхідності отримання друкованої форми – автоматично створює документ "Акт списання ТМЦ".

Для відображення факту відпуску матеріальних цінностей у виробництво користуються документом "Калькуляция", який може працювати в двох режимах: "Предварительная" ("Попередня"); "Окончательная" ("Остаточна"). Попередня калькуляція містить такі реквізити:

- "Склад материалов" – з довідника "Места хранения" вибирають склад, з якого списуються матеріали;
- "Продукция" – з довідника "Номенклатура" обирають вид продукції, по якому складають попередню калькуляцію;
- "Склад продукции" – з довідника "Места хранения" вибирають склад, куди оприбутковуватиметься готова продукція;

- "Количество продукции" – вказують кількість продукції, яка буде виготовлена згідно з калькуляцією.
- Таблична частина документа містить таку інформацію:
 - "Затрата" – з довідника "Номенклатура" або "Вид затрат" вибирають матеріали або інші затрати, які включають до виробничої собівартості обраної продукції;
 - "Партия" – вказують партію матеріалів. У разі введення нематеріальних
 - витрат, реквізит не заповнюється;
 - "Количество" – для матеріальних витрат вказують кількість матеріалів, затрачених на виробництво об'єкта калькулювання;
 - "Сумма предв." – для нематеріальних витрат вказують суму витрат згідно з попередньою калькуляцією (для матеріальних витрат цю суму підраховують автоматично).

Для автоматичного способу заповнення табличної форми документа користуються кнопкою "Заполнить", яка розміщена в нижній його частині. При цьому рядки, що містять витрати на виготовлення продукції заповнюються даними, які знаходяться в довіднику "Состав продукции". Праворуч над таблицею розміщена інформація, яка показує собівартість та ціну продажу одиниці та всієї кількості продукції.

З метою коригування попередніх витрат на виробництво продукції відповідно до реальних їх значень формують документ "Окончательная калькуляция", який будують на основі попередньої калькуляції за допомогою розподілу сум реальних затрат пропорційно зазначеним в ній витратам. При цьому в табличній частині документа буде заповнено реквізит "Сумма оконч.", де містяться остаточні значення сум витрат за даними бухгалтерського обліку.

Обидва описаних вище документи автоматично генерують проведення в журналі проведень, при чому перший ("Предварительная калькуляция") – по списанню матеріалів на рахунок 23 "Виробництво" та оприбуткування продукції на склад (дебет рахунка 26 "Готова продукція"), а другий ("Окончательная калькуляция") – по коригуванню дебету рахунка 26 "Готова продукція" та кредиту

рахунка 23 "Виробництво". Всі документи "Калькуляція" потрапляють у журнал "Производство".

Облік наявності і руху малоцінних і швидкозношуваних предметів ведуть на рахунку 22 "Малоцінні та швидкозношувані предмети". Надходження і оприбуткування МШП на склад підприємства за обліковими цінами оформлюють документами: "Приходная накладная", "Авансовый отчет".

Отже, на даному підприємстві для обліку руху запасів застосовують програму "1С: Підприємство 8.2". Крім того, на підприємстві додатково використовують програму "Microsoft Excel". Проте, доцільніше підприємству "ШПОЛЯНСЬКЕ РАЙОННЕ СПОЖИВЧЕ ТОВАРИСТВО" використовувати програму 8.3, оскільки вона є більш оновленою та має більше функціональних можливостей.

Висновки за розділом 3

Дослідження удосконалення обліку операцій з виробничими запасами на підприємстві "ШПОЛЯНСЬКЕ РАЙОННЕ СПОЖИВЧЕ ТОВАРИСТВО" дало змогу зробити наступні висновки:

1. Для підприємства "ШПОЛЯНСЬКЕ РАЙОННЕ СПОЖИВЧЕ ТОВАРИСТВО" передбачено окремий облік для запасів, які беруть участь у виробничо-торговельній діяльності та запасів, які призначені для обслуговування виробництва та управління підприємством. При чому придбані запаси, які беруть участь у виробничо-торговельній діяльності поділяються на сировину і товари та відображаються на різних рахунках бухгалтерського обліку. Субрахунок 201 "Сировина та матеріали" застосовується для обліку сировини, яка в подальшому буде проходити стадії обробки.

Крім того підприємство "ШПОЛЯНСЬКЕ РАЙОННЕ СПОЖИВЧЕ ТОВАРИСТВО", може застосовуватися рахунок 202 "Купівельні напівфабрикати та комплектуючі вироби" для відображення придбаних напівфабрикатів. Інші ж запаси, які придбані з метою перепродажу та не будуть проходити відповідних стадій обробки відображаються на рахунку 28 "Товари".

2. З метою удосконалення обліку запасів на підприємстві "ШПОЛЯНСЬКЕ РАЙОННЕ СПОЖИВЧЕ ТОВАРИСТВО" пропонуємо використовувати виробничий підхід, що передбачає роздільне ведення обліку продовольчої сировини, призначеної для виготовлення власної продукції, та товарів, призначених для реалізації.

3. Підприємство "ШПОЛЯНСЬКЕ РАЙОННЕ СПОЖИВЧЕ ТОВАРИСТВО" в своїй діяльності використовує програму "1С: Підприємство 8.2". Перед тим, як приступити до введення операцій з обліку запасів потрібно звернутися до плану рахунків. Налаштування плану рахунків і аналітичний облік для рахунку 20 "Виробничі запаси" передбачає ведення обліку в розрізі трьох видів субконто: "ТМЦ", "Места хранения" і "Партии", а також у двох вимірниках: вартісному і натуральному. Малоцінні та швидкозношувані предмети обліковують на однойменному рахунку 22 "Малоцінні та швидкозношувані предмети" в розрізі тих же субконто в натуральному та вартісному виразі. Проте, підприємству "ШПОЛЯНСЬКЕ РАЙОННЕ СПОЖИВЧЕ ТОВАРИСТВО" доцільніше використовувати програму 8.3, оскільки вона є більш оновленою та має більше функціональних можливостей.

ВИСНОВКИ

Дослідження обліку та оподаткування операцій з виробничими запасами на підприємстві ресторанного господарства дало змогу зробити висновки, а саме:

1. Виробничі запаси підприємства ресторанного господарства – це фактична величина накопичених матеріальних цінностей на складі на кожен день роботи підприємства для забезпечення ритмічного і безперервного процесу його діяльності. Виробничі запаси мають потребу в постійному контролі за їх станом, а раціональна організація обліку є основою для забезпечення достовірності інформації, яка використовується для прийняття управлінських рішень. Важливе значення для здійснення ефективного управління виробничими запасами має їх класифікація. Виробничі запаси підприємств класифікують відповідно до плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій.

Національні стандарти надають більш детальний перелік складових, що включаються до запасів, що спрощує порядок віднесення складових до виробничих запасів підприємства ресторанного господарства. Тоді як в МСФЗ відсутня така деталізація це пояснюється тим, що вони носять більш загальний характер та не враховують особливостей обліку окремих країн. При розкритті інформації у фінансовій звітності виникають принципові відмінності щодо деталізації інформації про виробничі запаси. Відзначимо, що продовжується дискусія в науковій літературі щодо оцінки сировини та товару; використання системи рахунків для узагальнення інформації про матеріальні ресурси. Відсутність в стандарті П(С)БО 9 "Запаси" вказівок щодо застосування у ресторанному господарстві методів оцінки запасів призвела до різних підходів у науковій літературі й на практиці.

2. Різні методика облікового відображення, враховують особливості діяльності тих чи інших підприємств галузі ресторанного господарства тому й суперечать діючим нормам Інструкції до застосування Плану рахунків, П(С)БО 9 " Запаси ", П(С)БО 16 " Витрати " в частині використання синтетичних рахунків для обліку вартості сировини, товарів та порядку розрахунку собівартості, в яких не враховані ці особливості. Маємо переконання, що прийняті, більше 10 років тому, Методичні рекомендації щодо впровадження Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в сфері громадського харчування й побутових послуг, гармонізованих із міжнародними стандартами потребують корінних змін та доповнень з урахуванням вказаних вище суперечностей.

Податковий облік запасів повинні вести всі платники податку на прибуток. Такий облік ведеться за загальними правилами бухгалтерського обліку та згідно з обліковою політикою платника податку, але з деякими обмеженнями, що накладені нормами ПКУ. "ШПОЛЯНСЬКЕ РАЙОННЕ СПОЖИВЧЕ ТОВАРИСТВО" здійснює податковий облік відповідно до норм законодавства.

Визначено та охарактеризовано основний інструментарій, який використовується в управлінському обліку виробничих запасів. Запропоновано запровадити на підприємстві "ШПОЛЯНСЬКЕ РАЙОННЕ СПОЖИВЧЕ ТОВАРИСТВО" систему руху запасів "якраз вчасно", що дозволить уникнути додаткових витрат, пов'язаних з надлишковими виробничими запасами шляхом зменшення їх обсягу до оптимального.

3. Для підприємства "ШПОЛЯНСЬКЕ РАЙОННЕ СПОЖИВЧЕ ТОВАРИСТВО" передбачено окремий облік для запасів, які беруть участь у виробничо-торговельній діяльності та запасів, які призначені для обслуговування виробництва та управління підприємством. При чому придбані запаси, які беруть участь у виробничо-торговельній діяльності поділяються на сировину і товари та відображаються на різних рахунках бухгалтерського

обліку. Субрахунок 201 "Сировина та матеріали" застосовується для обліку сировини, яка в подальшому буде проходити стадії обробки.

Ув'язку з цим запропоновано на підприємстві "ШПОЛЯНСЬКЕ РАЙОННЕ СПОЖИВЧЕ ТОВАРИСТВО" облік сировини вести за аналітичними рахунками:

- 2011 "Крупи";
- 2012 "Овочі, фрукти";
- 2013 "Молочні продукти, м'ясо";
- 2014 "рибні продукти; морепродукти"
- 2015 "Інша сировина та матеріали".

Крім того підприємство "ШПОЛЯНСЬКЕ РАЙОННЕ СПОЖИВЧЕ ТОВАРИСТВО", може застосовуватися рахунок 202 "Купівельні напівфабрикати та комплектуючі вироби" для відображення придбаних напівфабрикатів. Інші ж запаси, які придбані з метою перепродажу та не будуть проходити відповідних стадій обробки відображаються на рахунку 28 "Товари". З метою удосконалення обліку запасів на підприємстві "ШПОЛЯНСЬКЕ РАЙОННЕ СПОЖИВЧЕ ТОВАРИСТВО" пропонуємо використовувати виробничий підхід, що передбачає роздільне ведення обліку продовольчої сировини, призначеної для виготовлення власної продукції, та товарів, призначених для реалізації.

Підприємство "ШПОЛЯНСЬКЕ РАЙОННЕ СПОЖИВЧЕ ТОВАРИСТВО" в своїй діяльності використовує програму "1С: Підприємство 8.2". Перед тим, як приступити до введення операцій з обліку запасів потрібно звернутися до плану рахунків. Налаштування плану рахунків і аналітичний облік для рахунку 20 "Виробничі запаси" передбачає ведення обліку в розрізі трьох видів субконто: "ТМЦ", "Места хранения" і "Партии", а також у двох вимірниках: вартісному і натуральному. Малоцінні та швидкозношувані предмети облікують на однойменному рахунку 22 "Малоцінні та швидкозношувані предмети" в розрізі тих же субконто в натуральному та вартісному виразі. Проте, підприємству "ШПОЛЯНСЬКЕ РАЙОННЕ СПОЖИВЧЕ ТОВАРИСТВО" доцільніше використовувати

програму 8.3, оскільки вона є більш оновленою та має більше функціональних можливостей.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бегун С. Особливості визнання та оцінки виробничих запасів / С. Бегун // Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. - 2015. - № 3. - С. 74-79. - URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/echscenu_2015_3_15.
2. Бержанір І.А. Проблеми та напрями вдосконалення обліку виробничих запасів на підприємствах України / І.А. Бержанір, Т.А. Демченко, А.А. Кістол // Економічний простір. - 2016. - №107. - С. 63-65.
3. Білуха М.Т., Микитенко Т.В. Фінансовий контроль: теорія, ревізія, аудит: Підручник. – К.: Українська академія оригінальних ідей. – 2005. – 888с.:
4. Бутинець Ф.Ф. та ін. Інформаційні системи бухгалтерського обліку: Підручник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 7.050106 "Облік і аудит" /Ф.Ф. Бутинець, С.В. Івахненко, Т.В. Давидюк, Т.В. Шахрайчук; За ред. проф. Ф.Ф. Бутинця. – 2-ге вид., доп. і перероб. – Житомир: ПП "Рута" 2002. – 544с
5. Бухгалтерський облік в Україні. Навчальний посібник. За ред. Р.Л. Хом'яка. – 2е вид., доп. і перероб. – Львів Національний університет "Львівська політехніка" (Інформаційно-видавничий центр "ІНТЕЛЕКТ +" Інституту післядипломної освіти), "Інтелект-Захід", 2003. – 107 – 820 с.
6. Бухгалтерський фінансовий облік. Підручник / За ред. проф. Ф.Ф. Бутинця. – Житомир: ЖІТІ, 2000. – 59 - 608с.
7. Голов С.Ф., Костюченко В.М. Бухгалтерський облік за міжнародними стандартами: приклади та коментарі. Практичний посібник. – К.: Лібра, 2007.- 123 - 840с.
8. Грачова Р.Є. Енциклопедія бухгалтерського обліку. – К.: Галицькі контракти, 2004. –324 - 832с
9. Грачова Р.Є. Запаси // Дебет – Кредит – 2007р. № 4 С. 6-13

10. Дорош Н.І. Аудит: методологія і організація. – К.: Т-во "Знання", КОО, 2011. – 422 с
11. Дубій О. 12 уроків з ІС: Бухгалтерії – Львів: Бак, 2001. – с. 140-142
12. Заболотна О.М. Удосконалення аналізу ефективного використання виробничих запасів// Студентський збірник НУК. – 2009. – №1. – С. 152-154
13. Закон України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" від 16.07.1999 р. № 996-XIV – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
14. Закон України "Про власність" №697-XII від 7 лютого 1991 року (зі змінами і доповненнями) – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/697-12>
15. Закон України "Про господарські товариства" від 19.09.1991 р. (зі змінами і доповненнями) – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12>
16. Закон України "Про електронні документи та електронний документообіг" від 22 травня 2003 року N 851-IV – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15>
17. Закон України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності" від 23 вересня 1999 р. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14/ed20110101>
18. Закон України "Про оподаткування прибутку підприємств" у редакції Закону від 22 травня 1997 року № 283/197-ВР (зі змінами і доповненнями) – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/334/94-%D0%B2%D1%80>
19. Закон України "Про підприємництво" №698-XII, який був прийнятий до виконання 7.02.1991 р. (із змінами і доповненнями) – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/698-12>
20. Закон України "Про підприємства в Україні", який введений в дію Постановою ВР № 888-12 від 27.03.91 (ВВР 1991, № 24, ст. 273) (зі змінами і доповненнями) – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/887-12>

21. Закон України "Про податок на додану вартість", прийнятого Верховною Радою України від 3 квітня 1997 року № 168 (зі змінами і доповненнями) – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/168/97-%D0%B2%D1%80>
22. Закон України від 14 жовтня 1992 р. "Про охорону праці". – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12>
23. Законодавство України про охорону праці. Том 4. [Електронний ресурс]. – URL: <http://www.twirpx.com/file/918647/>
24. Інструкція по інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів і документів та розрахунків, затвердженою наказом Міністерства фінансів України від 11.08.94 № 69 (зі змінами і доповненнями) – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0202-94>
25. Інструкція про застосування Плану рахунків від 30.11.1999 № 291 (Редакція станом на 09.08.2013) – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>
26. Камлик М. Бухгалтерський облік та звітність в Україні: Збірник нормативно-правових актів. Вид. 2-ге, доп. і перероб. – К.: Атака, 2005. – 107-800с.
27. Керімов В. Е. Бухгалтерський облік на виробничому підприємстві : підручник / В. Е. Керімов. - [4-е вид., зм. і доп.] - М. : Видавничо-торгівельна корпорація "Дашков і Ко", 2009. - 580 с.
28. Кобилянська О.І. Фінансовий облік: Навч. посібник. – К.: Знання, 2004. – 166с.
29. Курус О.В. Методика аналізу надходження і використання виробничих запасів // Финансовые рынки и ценные бумаги. – 2009. - № 4. – С. 30-32
30. Лень В.С., Гливенко В.В. Звітність підприємства: Підручник. – 2-ге вид., перероб. і допов. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. - 612с.

31. Лишиленко О.В. Бухгалтерський облік: Підручник. – Київ: Видавництво "Центр навчальної літератури", 2005. – 109с.
32. Макаренко А.П. Бухгалтерський облік: навч.-метод. посібник/ А.П. Макаренко, Т.О. Меліхова, Ю.В. Подмешальська, Н.С. Чакалова. – Запоріжжя : ЗДІА, 2018. - 602 с.
33. Меліхова Т. О., Чакалова Н. С., Мисливка К. А. Удосконалення обліку доходів від реалізації товарів, як інструмент ефективного управління підприємством. Ефективна економіка. 2019. № 2. – URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=6888>
34. Михалевич С.Г. Класифікація виробничих запасів для ефективної організації обліку (на прикладі швейних підприємств) // Бухгалтерський облік і аудит. – 2010. - № 4. – С. 36-40
35. Міжнародні стандарти фінансової звітності (International Financial Reporting Standards) [Електронний ресурс]. – URL: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/archive/main?cat_id=240945
36. Мних Є.В. Економічний аналіз – 2011. [Електронний ресурс]. – URL: http://www.kiev-kniga.com/product_2301.html.
37. Мних Є.В., Буряк П.Ю. Економічний аналіз на промислових підприємствах: Навч. посіб. – Львів: Світ, 1998. – 208с.
38. Мошенський С.З., Олійник О.В. Економічний аналіз: Підручник для студентів економічних спеціальностей вищих навчальних закладів – За ред. д.е.н., проф., Засл. діяча науки і тех. України Ф.Ф.Бутинця. – 2-ге вид., доп. і перероб. – Житомир: ПП "Рута", 2007. – 334 с
39. Мурашко В.М., Сторожук Т.М. Контроль і ревізія фінансово-господарської діяльності: Навчальний посібник / За заг. ред. П.В. Мельника. – Ірпінь: Академія ДПС України, 2001.- 311с.
40. Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. за № 291 затверджено "План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій"

41. Подмешальська Ю. В., Зайберт Є. К. Облік виробничих запасів. Ефективна економіка. 2018. № 3. – URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=6273>
42. Подмешальська Ю.В. Облік нематеріальних активів [Електронний ресурс] / Ю.В. Подмешальська, К.С. Бакута // Ефективна економіка. - 2018. - № 1. – URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=6213>.
43. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 "Дохід". Наказ Міністерства фінансів України від 29.11.1999р., № 290. (зі змінами та доповненнями) – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99>
44. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 "Витрати", затвердженого Наказом Міністерства фінансів України №318 від 31 грудня 1999 р. та зареєстрованого у Міністерстві юстиції України №27/4248 від 19 січня 2000 р (зі змінами та доповненнями) – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>
45. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 "Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва" (зі змінами та доповненнями) – URL: <https://buhgalter911.com/normativnaya-baza/instr-plan-rah/standartobuhgalterskogo/pologhennya-standart-buhgaltersykogo-1021491.html>
46. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 "Запаси", затверджений наказом Міністерства фінансів України від 20 жовтня 1999р. № 246 (зі змінами та доповненнями) – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>
47. Попович П.О. Аналіз формування та використання запасів підприємства// Економічний аналіз. – 2010. - №5. – С.150-153
48. Пушкар М.С. Фінансовий облік: Підручник. Тернопіль: Карт-бланш, 2002 – 217 - 628с.
49. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства: Навчальний посібник - 2-ге вид., випр. і доп. - К.: Знання, 2005. – 206-207 с.
50. Тетянич Л. Зміни у П(С)БО / Головбух. – 2006. - №4. – с.7.

51. Типові положення, затверджені Державним комітетом України з нагляду за охороною праці і підпорядкована безпосередньо керівникові підприємства. – URL: zakon.rada.gov.ua.

52. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік на підприємствах України: Підручник для студентів екон. спец. вищ. навч. зал. – 6-те вид. _ К.: А. С. К., 2002. –235 - 784 с

53. Чебанова Н.В., Василенко Ю.А. Бухгалтерський облік: Посібник, – К.: Видавничий центр "Академія", 2002. – 344 - 672 с

54. Шквір В.Д. та ін. Інформаційні системами і технології обліку: Навч. посібник / В.Д. Шквір, А.Г. Загородній, О.С. Височан. – 2-ге вид., зі змінами і доп. – Львів: Видавництво Національного університету "Львівська політехніка", 2005. – 376 с

ДОДАТКИ

Додаток А

Підприємство ШПОЛЯНСЬКЕ РАЙОННЕ СПОЖИВЧЕ ТОВАРИСТВО є малим підприємством, займається ресторанним господарством. На підприємстві діє Наказ про облікову політику в якому особливості ведення обліку розкрито детально (дод. А1).

Для детального огляду результатів діяльності розглянемо динаміку основних показників підприємства за 2014-2018 рр.

Таблиця 1А

Динаміка основних показників діяльності підприємства ШПОЛЯНСЬКЕ РАЙОННЕ СПОЖИВЧЕ ТОВАРИСТВО за 2014-2018 рр.

Показники	Роки					Відхилення, +- тис.грн				Відхилення, %			
	2014	2015	2016	2017	2018	2015-2014	2016-2015	2017-2016	2018-2017	2015-2014	2016-2015	2017-2016	2018-2017
Запаси	74	94	48	38	39	20	-46	-10	1	27	-49	-21	3
ДЗ за продукцію, роботи, послуги	66	22	123	146	435	-44	101	23	289	-67	459	19	198
Гроші та їх еквіваленти	4	26	11	61	35	22	-15	50	-26	550	-58	455	-43
Витрати майбутніх періодів	13	18	0	6	27	5	-18	6	21	38	-100	600	350
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3410	2304	2157	1802	5274	-1106	-147	-355	3472	-32	-6	-16	193
Інший операційних дохід	1153	1846	2606	3184	293	693	760	578	2891	60	41	22	-91
Собівартість реалізованої продукції, товарів, робіт, послуг	2025	1890	1108	1306	4666	-135	-782	198	3360	-7	-41	18	257
Інші операційні витрати	958	2088	3083	3522	764	1130	995	439	2758	118	48	14	-78
Інші витрати	13	1370	20	41	33	1357	1350	21	-8	10438	-99	105	-20
Чистий прибуток	91	73	508	117	104	-18	435	-391	-13	-20	596	-77	-11

Як видно з таблиці протягом п'яти років відбулись наступні зміни: дебіторська заборгованість підприємства найбільш зросла у 2018 році

порівняно із 2017 на 289 тис.грн.; поряд з цим зменшилися її грошові кошти на 43% ; при

Продовження додатку

А

цьому на 21 тис.грн. зросли витрати майбутніх періодів тижну 2018 році. Незважаючи на підвищення собівартості продукції у 2018 році, порівняно с попереднім роком, чистий дохід від реалізації продукції зріс майже в два рази, але інший операційний дохід зменшився на 91%, що може бути пов'язано із припиненням ведення іншої діяльності підприємства. Якщо дивитись на чистий прибуток даного підприємства , видно, що найбільший прибуток підприємство отримало у 2016 році, а найменший у 2015 році. Падіння чистого прибутку у 2017 році відбулось за рахунок зниження чистого доходу від реалізації на 355 тис.грн.

Розглядаючи динаміку запасів (рис.А1), можна сказати, що у 2015 році була найбільша кількість запасів на підприємстві, за рахунок чого підприємство у 2016 році отримало найбільший прибуток, тому що дані запаси були реалізовані у відповідному році.

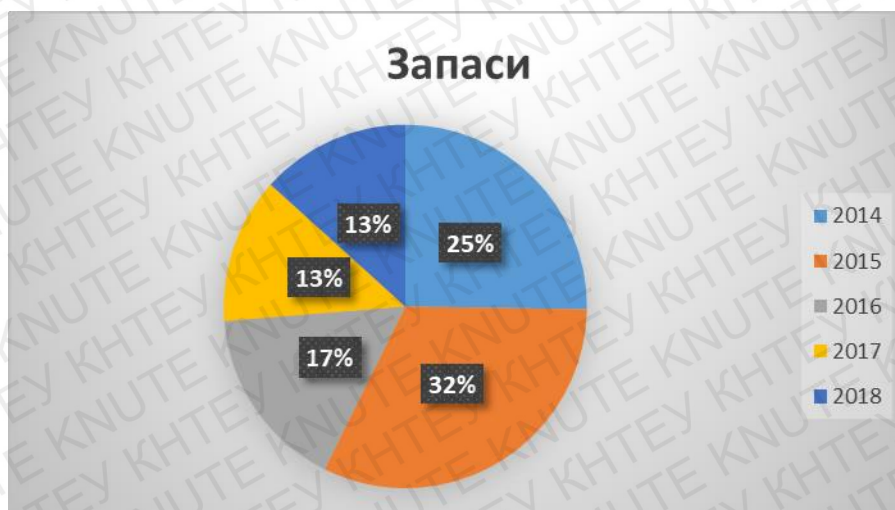

Рис. А1. Динаміка запасів підприємства ШПОЛЯНСЬКЕ РАЙОННЕ СПОЖИВЧЕ ТОВАРИСТВО за 2014-2018 рр.

Джерело: розроблено автором

У 2017 році запаси зменшились на 21 % та на 77% знизився і прибуток підприємства. Отже, підприємству ШПОЛЯНСЬКЕ РАЙОННЕ СПОЖИВЧЕТОВАРИСТВО за 2014-2018 рр. необхідно вжити всіх необхідних заходів щодо управління запасами підприємства, що безпосередньо впливає і на

Продовження додатку

А

прибуток підприємства. Провести реорганізацію страв, ввести нові пропозиції що зацікавлять споживача.

Додаток Б

Рисунок Б.1. Класифікація виробничих запасів за рахунками обліку

Джерело: розроблено автором

Додаток В

Таблиця В.1.

Характеристика основних видів виробничих запасів

№	Класифікаційні групи запасів	Вид запасів	Характеристика
1	2		
1	За призначенням і причинами утворення [22]	Постійні	Частина виробничих і товарних запасів, що забезпечують безперервність виробничого процесу між двома черговими поставками
		Сезонні	Запаси, що утворюються при сезонному виробництві продукції чи при сезонному транспортуванні
		Складські	Запаси, що знаходяться на складах підприємства
2	За місцем знаходження [23]	У виробництві	Запаси, що знаходяться в процесі обробки
		В дорозі	Продукція, що відвантажена споживачу, і ще ним не отримана, знаходиться в дорозі
3	За рівнем наявності на підприємстві	Нормативні	Запаси, що відповідають запланованим обсягам запасів, необхідним для забезпечення безперебійної роботи підприємства
		Понаднормові	Запаси, що перевищують їх нормативну кількість
4	За наявністю на початок і кінець звітного періоду	Початкові	Величина запасів на початок звітного періоду
		Кінцеві	Величина запасів на кінець звітного періоду
5	Відносно до балансу	Балансові	Запаси, що є власністю підприємства і відображаються в балансі
		Позабалансові	Запаси, що не належать підприємству, і знаходяться у нього через певні обставини
6	За ступенем	Ліквідні	Виробничі та товарні запаси, що легко перетворюються на грошові кошти у

	ліквідності		короткий термін і без значних втрат первісної вартості таких запасів
		Неліквідні	Виробничі та товарні запаси, які неможливо легко перетворити на грошові кошти у короткий термін і без значних втрат первісної вартості таких запасів
7	За походженням [24]	Первинні	Запаси, що надійшли на підприємство від інших підприємств і не підлягали обробці на даному підприємстві
		Вторинні	Матеріали та вироби, що після первинного використання можуть застосовуватися вдруге у виробництві (відходи виробництва та споживання продукції)
8	За обсягом	Вільні	Запаси, що знаходяться у надлишку на підприємстві
		Обмежені	Запаси, що знаходяться в обмеженій кількості на підприємстві

Характеристика нормативно-правових актів, що регулюють питання бухгалтерського обліку виробничих запасів підприємства ресторанного господарства

Нормативно-правовий акт	Питання бухгалтерського обліку виробничих запасів
1	2
Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 2 "Запаси" [6]	Встановлює особливості визнання та оцінки виробничих запасів при їх надходженні та використанні для підприємств України, які використовують міжнародні стандарти для ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності
Податковий кодекс України [7]	Визначає порядок оподаткування податком на додану вартість виробничих запасів при їх придбанні та реалізації, порядок оцінки виробничих запасів при вибутті та встановлює обмеження щодо включення вартості виробничих запасів до витрат при розрахунку бази оподаткування податком на прибуток
Закон України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" [4]	Визначає правові засади регулювання, організації, ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності, в т.ч. щодо виробничих запасів, порядок оформлення первинних документів та реєстрів бухгалтерського обліку, обов'язки підприємств в проведенні інвентаризації, зокрема в частині відображення залишків виробничих запасів на дату складання балансу
Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 "Запаси" [5]	Визначає методологічні засади формування в обліку інформації про виробничі запаси, регулює їх порядок оцінки і обліку на підприємстві та розкриття інформації в фінансовій звітності, регулює порядок здійснення операцій, пов'язаних із рухом виробничих запасів
Інструкція "Про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку" [11]	Визначає основні рахунки та субрахунки для систематизації інформації про виробничі запаси, а також регулює порядок їх використання при здійсненні операцій з ними

Продовження додатку Г

1	2
Наказ Міністерства статистики України "Про затвердження типових форм первинних документів з обліку сировини і матеріалів" [14]	Визначає перелік та форми типових первинних документів, які можуть використовуватися підприємствами при обліку виробничих запасів, а також зазначає порядок їх заповнення з урахуванням обов'язкових реквізитів, що висуваються до документів
Порядок визначення розміру збитків від розкрадання, нестачі, знищення (псування) матеріальних цінностей[16]	Визначає механізм визначення розміру збитків від розкрадання, нестачі, знищення (псування) матеріальних цінностей, в тому числі виробничих запасів
Методичні рекомендації про застосування регістрів бухгалтерського обліку[17]	Надає методичні рекомендації про застосування регістрів бухгалтерського обліку для відображення та систематизації інформації про виробничі запаси
Порядок проведення дооцінки залишків товарноматеріальних цінностей[18]	Регулює порядок проведення дооцінки залишків матеріальних цінностей, в тому числі виробничих запасів
Методичні рекомендації з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції спиртової промисловості з урахуванням Положень (стандартів) бухгалтерського обліку [19]	Встановлюють єдині підходи до формування собівартості продукції (робіт, послуг) і визначення фінансових результатів на підприємствах спиртової промисловості з урахуванням Положень (стандартів) бухгалтерського обліку. Вони застосовуються для здійснення планування, ведення обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) на підприємствах спиртової промисловості
Положення про облікову політику	Встановлює особливості бухгалтерського обліку виробничих запасів індивідуально на окремому підприємстві, зокрема визначення первісної вартості виробничих запасів, перелік однорідних груп виробничих запасів, порядок включення до витрат підприємства витрат на зберігання виробничих запасів, обраний метод списання запасів тощо

Джерело: розроблено автором

Порівняння П(С)БО 9 "Запаси" та МСФЗ 2 "Запаси"

Ознака	П(С)БО 9 "Запаси"[5]	МСФЗ 2 "Запаси"[6]
1	2	3
Визначення запасів	Під запасами розуміють активи, які: – утримуються для подальшого продажу за умов звичайної господарської діяльності; – знаходяться в процесі виробництва з метою подальшого продажу продукту виробництва; – утримуються для споживання під час виробництва продукції, виконання робіт, надання послуг, а також управління підприємством	Під запасами розуміють активи, які призначені для використання в ході звичайної господарської діяльності в процесі виробництва, для продажу, чи у формі матеріалів для споживання при наданні послуг
Оцінка запасів		
При витрачанні	Собівартість перших за часом надходження запасів (ФІФО), ідентифікована собівартість, середньозважена собівартість.	
	Нормативні затрати; ціни продаж	Стандартних витрат та метод роздрібних цін
На дату балансу	Найменша з двох оцінок: первісна вартість або чиста вартість реалізації.	Найменша з двох оцінок: собівартість або чиста вартість реалізації
Розкриття інформації про запаси у фінансовій звітності		
Методи оцінки запасів; балансова (облікова) вартість запасів у розрізі окремих класифікаційних груп; балансова (облікова) вартість запасів, відображених за чистою вартістю реалізації; балансова (облікова) вартість запасів, переданих у переробку, на комісію, в заставу для гарантії зобов'язань		
– сума збільшення чистої вартості реалізації, за якою проведена оцінка раніше уцінених запасів		– сума запасів, визнаних як витрати протягом періоду; – сума будь-якого часткового списання запасів, визнана як витрати протягом періоду під час їх уцінки; – сума будь-якого сторнування, будь-якого часткового списання, визнана як зменшення суми запасів, яка визнана як витрати періоду під час їх уцінки; – обставини або події, що спричинили сторнування часткового списання запасів під час їх уцінки

Облік придбання виробничих запасів на

№ п/п	Зміст операції	Первинні документи	Бухгалтерський облік		
			Дт	Кт	Сума
1	2	3	4	5	6
Придбання запасів за грошові кошти на умовах оплати після поставки					
1	Оприбутковано ПММ від постачальника	Типові форми	203	631	72 300,00
		№ М-4, № М-11, № 1-ТН			
2	Відображено податковий кредит із ПДВ	Податкова накладна	641	631	14 460,00
3	Обліковано послуги з доставки ПММ	Акт наданих послуг	203	685	3 700,00
4	Відображено податковий кредит із ПДВ за послугами з доставки	Податкова накладна	641	685	740
5	Перераховано кошти за ПММ	Платіжне доручення	631	311	86 760,00
6	Сплачено транспортній організації вартість доставки товару	Платіжне доручення	685	311	4 440,00
Придбання запасів за готівковий розрахунок через підзвітну особу					
1	2	3	4	5	6
1	Отримано в касу кошти для видачі під звіт	Банківський чек, Прибутковий касовий ордер типової форми № КО-1	301	311	3 200,00
2	Видано з каси працівнику під звіт грошові кошти для придбання сировини	Видатковий касовий ордер типової форми № КО-2	372	301	3 200,00
3	Оприбутковано сировину від постачальника - неплатника ПДВ	Авансовий звіт, типова форма № М-4	201	372	2 350,00
4	Повернено в касу залишок підзвітних грошових коштів	Прибутковий касовий ордер	301	372	850

Продовження додатку Д

Самостійне виготовлення напівфабрикатів					
1	2	3	4	5	6
1	Передано у виробництво сировину для виготовлення напівфабрикатів	Типова форма № М-11, лімітно-забірна картка (типові форми № М-28, № М-28а)	801	201	21 320,00
			23	801	
2	Передано на виробництво інші матеріали	Матеріальний звіт типової форми № М-19	809	209	4 725,00
			23	809	
3	Обліковано на виробництво напівфабрикатів витрати з використання електроенергії, води, газу	Відомість розподілу затрат	84	377	9 458,60
			23	84	
4	Відображено витрати на оплату праці працівників, зайнятих виготовленням напівфабрикатів	Типові форми № П-5, № П-6, № П-7	811	661	4 350,00
			23	811	
5	Списано на виробництво нараховані на виплати працівникам внески: - до ПФУ (33,2 %)	Бухгалтерська довідка	821	651	1 444,20
			23	821	
6	Нарахована амортизація основних засобів і МНМА виробничого призначення	Відомість нарахування та розподілу амортизації	831	131, 132	329,7
			23	831	

Баланс (Звіт про фінансовий стан) Шполянського РайСТ на 31.12.2014

Додаток І
до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку
І «Загальні вимоги до фінансової звітності»

Підприємство **Шполянське РайСТ**

Територія _____

Організаційно-правова форма господарювання _____

Вид економічної діяльності _____

Середня кількість працівників¹ 41

Адреса, телефон м. Шпола, вул. Леніна, 1

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака

Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):

за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку

за міжнародними стандартами фінансової звітності

Дата (рік, місяць, число)

за ЄДРПОУ

за КОАТУУ

за КОПФГ

за КВЕД

КОДИ	
	01774181
	7125710100
	930
	47.11

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

на 31 грудня 2014 року

Форма № 1

Код за ДКУД

1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	31	31
первісна вартість	1001	49	49
накопичена амортизація	1002	(18)	(18)
Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби	1010	4782	4700
первісна вартість	1011	6798	6822
знос	1012	(2016)	(2122)
Інвестиційна нерухомість	1015		
первісна вартість	1016		
знос	1017	()	()
Довгострокові біологічні активи	1020		
первісна вартість	1021		
накопичена амортизація	1022	()	()
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035	1	1
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відстрочені податкові активи	1045		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	4814	4732
II. Оборотні активи			
Запаси:			
виробничі запаси	1100	259	74
незавершене виробництво	1101	10	
готова продукція	1102		
товари	1103		
1104	249	74	
Поточні біологічні активи	1110		
Векселі одержані	1120		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	33	66
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130		
з бюджетом	1135	93	
у тому числі з податку на прибуток	1136	93	
з нарахованих доходів	1140		
із внутрішніх розрахунків	1145	100	99
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	10	9

Продовження додатку Е

1	2	3	4
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	2	4
готівка	1166	2	4
рахунки в банках	1167		
Витрати майбутніх періодів	1170	87	13
Інші оборотні активи	1190	64	52
Усього за розділом II	1195	648	317
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	5462	5049

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I. Власний капітал			
Зареєстрований капітал	1400	3706	382
Капітал у дооцінках	1405		
Додатковий капітал	1410		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	126	167
Неоплачений капітал	1425	()	()
Вилучений капітал	1430	()	()
Усього за розділом I	1495	3832	3987
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Пенсійні зобов'язання	1505		
Довгострокові кредити банків	1510		
Інші довгострокові зобов'язання	1515		
Довгострокові забезпечення	1520		
Цільове фінансування	1525		
Усього за розділом II	1595		
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	116	70
Векселі видані	1605		
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	1003	717
розрахунками з бюджетом	1620	111	75
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625	34	21
розрахунками з оплати праці	1630	103	45
одержаними авансами	1635	73	57
розрахунками з учасниками	1640	42	58
внутрішніми розрахунками	1645	141	18
Поточні забезпечення	1660		
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690	7	1
Усього за розділом III	1695	1630	1062
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
	1700		
Баланс	1900	5462	5049

Керівник

Головний бухгалтер

¹ Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Оборотна відомість по рахунку Шполянського РайСТ за січень-грудень 2014 року

Шполянська районне споживче товариство

18.02.2019 14:07:02

Аркуш - 1

Оборотна відомість по рахунку 2823

за період Січень - Грудень 2014 р.

№ п/п	Код	Найменування	Сальдо на початок Дт	Сальдо на початок Кт	(2821) Товари на складі	(2822) Товари в торгівлі	(2823) Товари в громадському харчуванні	(2825) Товари в Супермаркет	(2852) Торгова націнка в торгівлі	(2853) Торгова націнка громадському харчуванню	(311) Розрахунки з відчиняючих постачальників	(315) Розрахунки із здавчачими сільгоспвиробниками
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1.	201	Кухня ідальні школи №1 ч/з Кравченко Л.В.	4487,54		82475,08	2155,64	19077,94	24262,89	155,80	86707,47	73166,39	3769,70
2.	202	Кухня ідальні школи №2 ч/з Циневська А.Л.	1722,94		56574,72	91,50	56381,11	20440,17		62060,66	65302,24	3066,00
3.	203	Кухня ідальні школи №3 ч/з Шлица Галина Васиївна	1110,12		68398,71	756,96	15983,74	24284,82	155,63	70824,64	63445,63	6022,95
4.	204	Буфет школи №1 ч/з Скрипник В. Г.	749,36		16947,31		302510,21	6130,59		13746,14		
5.	205	Буфет школи №2 ч/з Коваленко В.Л.	817,69		16327,62		50875,98	5413,40		13578,95	1529,27	
6.	206	Буфет школи № 3 ч/з Царук Г.М.	228,08		19420,15	737,78	265336,14	7115,83		16328,28	1262,54	
7.	209	Кухня Ресторану ч/з Балагура Олена Іванівна	27208,79		24631,26	4006,51	3399,74	3604,91		189497,38	50170,02	23030,69
8.	214	Буфет ресторану ч/з Ткаченко А.С.	6274,57		21,36	1088,00	380,50	906,05		2481,76	13846,94	
9.	280	лоток ч/з Саралін Юлія Васиївна			107,10	441,85				106,05	498,60	
10.	99999	Р а з о м :	42599,09		283903,41	9278,24	713945,36	92158,66	311,43	456331,33	269221,63	35889,34

Розрахунок виконав _____

Розрахунок перевірів _____

Продовження додатку Є

(Продовження)

18.02.2019 14:07:09

№ п/п	(6442) Податковий кредит (коригування податкового	(719) Інші доходи від операційної діяльності	Всього по ДТ	(2823) Товари в громадському харчуванні	(2853) Торгова націнка громадському харчуванні	(6023) Собівартість реалізованих товарів в гром.	(6033) Витрати на збут підприємств ресторанного господарства	(947) Нестачі і втрати від псування цінностей	Всього по Кт	Сальдо на кінець ДТ	Сальдо на кінець КТ
	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
1.	21646,10		313417,01	304900,64	26,94	10898,68	64,96	0,11	315891,33	2013,22	
2.	21035,44	0,30	284652,14	92867,67	55,27	192025,24	100,46	0,65	285049,29	1625,79	
3.	24788,83	2,74	274664,65	265896,64	47,94	9001,00	112,66		274858,24	916,53	
4.			338334,25	3670,50	2,40	335172,97	43,20		338899,07	194,54	
5.			8725,22	6129,95	0,18	82158,05		0,46	88288,64	254,27	
6.			310200,72	1103,70		309109,80			310213,50	215,30	
7.			298340,61	38487,76	76972,73	201313,15	1112,60	1,20	317887,44	7661,96	
8.		35,60	16760,21	1088,50	356,66	20484,55	361,62		22291,33	2743,45	
9.			1153,60			1153,60			1153,60		
10.	67470,37	38,64	1927548,41	713945,36	77462,12	1161317,04	1795,50	2,42	1954522,44	15625,06	0,00

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) Шполянського РайСТ за 2014 рік

Продовження додатка 1
до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку
1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»

Підприємство **ШПОЛЯНСЬКЕ РАЙСТ**

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ	
	01774181

**Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2014 рік**

Форма № 2 Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	3410	5402
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(2025)	(3629)
Валовий:			
прибуток	2090	1385	1773
збиток	2095	()	()
Інші операційні доходи	2120	1153	1564
Адміністративні витрати	2130	(194)	(196)
Витрати на збут	2150	(1136)	(1809)
Інші операційні витрати	2180	(958)	(1245)
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	250	87
збиток	2195	()	()
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220		
Інші доходи	2240		
Фінансові витрати	2250	(21)	(19)
Втрати від участі в капіталі	2255	()	()
Інші витрати	2270	(19)	(13)
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	210	55
збиток	2295	()	()
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	119	
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	91	55
збиток	2355	()	()

Продовження додатку Ж

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		
Інший сукупний дохід	2445		
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	91	55

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	781	873
Витрати на оплату праці	2505	690	1141
Відрахування на соціальні заходи	2510	248	417
Амортизація	2515	161	120
Інші операційні витрати	2520	400	699
Разом	2550	2280	3250

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		
Дивіденди на одну просту акцію	2650		

Керівник

Головний бухгалтер

Фінансовий звіт Шполянського РайСТ за 2015 рік

Додаток 1
до положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25
"Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємства"

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ
суб'єкта малого підприємства

Підприємство	ШПОЛЯНСЬКЕ РАЙОННЕ СПОЖИВЧЕ ТОВАРИСТВО	Дата(рік,місяць,число)	Коди	
Територія	ЧЕРКАСЬКА	за ЄДРПОУ	2016	01 01
Організаційно-правова форма господарювання	Споживче товариство	за КОАТУУ	01774181	
Вид економічної діяльності	Надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна	за КОПФГ	7125710100	
Середня кількість працівників, осіб	30	за КВЕД	930	
Одиниця виміру	тис. грн. з одним десятковим знаком		68.20	
Адреса, телефон	вулиця ЛЕНІНА, буд. 1, м. ШПОЛА, ШПОЛЯНСЬКИЙ РАЙОН, ЧЕРКАСЬКА обл., 20603		52080	

1.Баланс на 31 грудня 2015 р.

Актив	Код рядка	Форма № 1-м Код за ДКУД 1801006	
		На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	4 700,0	4 880,0
первісна вартість	1011	6 822,0	7 103,0
знос	1012	(2 122,0)	(2 223,0)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Інші необоротні активи	1090	32,0	1,0
Усього за розділом I	1095	4 732,0	4 881,0
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	74,0	94,0
у тому числі готова продукція	1103	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	66,0	22,0
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	-	1,0
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	108,0	48,0
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	4,0	26,0
Витрати майбутніх періодів	1170	13,0	18,0
Інші оборотні активи	1190	52,0	95,0
Усього за розділом II	1195	317,0	304,0
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	5 049,0	5 185,0

Додаток И

Оборотна відомість по рахунку Шполянського РайСТ за січень-грудень 2015 року

Шполянське районне споживче товариство 18.02.2019 14:02:45 Аркуш : 1

**Оборотна відомість
по рахунку 2823**
за період Січень - Грудень 2015 р.

№ п/п	Код	Найменування	Сальдо на початок Дт	Сальдо на початок Кт	(2821) Товари на складі	(2822) Товари в торгівлі	(2823) Товари в громадському харчуванні	(2853) Торгова надія громадському харчуванню	(6311) Розрахунок з відчисленнями постачальника	(6315) Розрахунок із зазначеними сільгоспвироб.	(6442) Податковий кредит (коригування податкового)	(719) Інші доходи від спеціальної діяльності
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1.	201	Кухня Ідальні школи №1 ч/з Кравченко Л.В.	2013,22		73375,05		5859,96	94770,89	101106,99	4214,50	13424,11	
2.	202	Кухня Ідальні школи №2 ч/з Циневська А.Л.	1625,79		55280,13		5703,88	68634,86	75865,69	3052,50	14299,78	6,00
3.	203	Кухня Ідальні школи №3 ч/з Шлица Галина Василівна	916,53		63711,27		9690,80	78585,71	92362,08	4433,50	15635,37	
4.	204	Буфет школи №1 ч/з Сиринник В. Г.	194,54		33645,68		279008,38	21716,90	3035,95			
5.	205	Буфет школи №2 ч/з Коваленко В.Л.	254,27		25925,64		93520,77	16735,24	2644,96			0,67
6.	206	Буфет школи № 3 ч/з Царук Г.М.	215,30		41587,29		253126,92	26004,92	2864,11			3,00
7.	209	Кухня Ресторану ч/з Балагура Олена Іванівна	7661,96		14634,99	260,00	2270,47	164198,67	99721,04	1638,50		265,00
8.	212	Маг №3 "Вечірній" ч/з Золотоверха Олена Михайлівна						824,17	4120,83			
9.	214	Буфет ресторану ч/з Ткаченко А.С.	2743,45									
10.	230	Постоленко Тетяна Миколаївна					2400,00	181,86	908,29			
11.	99999	Р а з о м :	15625,06		308160,05	260,00	651580,98	469653,02	382629,94	13339,00	43359,26	274,67

Розрахунок виконав _____ Розрахунок перевірив _____

Продовження додатку И

18.02.2019 13:54:51

(Продовження)

№ п/п	Всього по Дт	(2822) Товары в торговле	(2823) Товары в городском хозяйстве	(2824) Торговля недвижимостью в торговле	(2853) Торговля недвижимостью в городском хозяйстве	(9023) Сопоставимость реализованных товаров в г/ом.	(933) Вытрати на збут підприємств ресторанного господарства	(947) Нестачи і втрати від псування цінностей	(949) Інші витрати операційної діяльності	Всього по Кт	Сальдо на кінець Дт	Сальдо на кінець Кт
	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
1.	292751,50		283815,02		0,46	7813,56		3,20		291632,24	3132,48	
2.	220842,64		96597,65		0,18	123071,73		1,03		219670,69	2797,84	
3.	264418,73		253943,53	0,53	0,65	9240,00		3,41	2,63	263190,75	2144,51	
4.	337406,91		1842,00		0,10	335518,33		0,87		337361,30	240,15	
5.	136827,28		2361,40			135819,00		0,18		138180,40	901,15	
6.	323586,24		826,90		0,03	322829,80		0,73		323656,91	144,63	
7.	262986,67		12194,48		6755,88	265659,68				284610,77	6039,86	
8.	4945,00					4945,00				4945,00		
9.		2593,95			125,00	24,50				2743,45		
10.	3489,95					2934,00	555,95			3489,95		
11.	1869256,92	2593,95	651580,98	0,53	6882,30	1207855,90	555,95	9,42	2,63	1869481,36	15400,62	0,00

Звіт про фінансові результати Шполянського РайСТ за 2015 рік

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (паіовий) капітал	1400	3 820,0	3 962,0
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	167,0	143,0
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	3 987,0	4 105,0
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	70,0	93,0
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	850,0	880,0
розрахунками з бюджетом	1620	75,0	43,0
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	21,0	21,0
розрахунками з оплати праці	1630	45,0	42,0
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	1,0	1,0
Усього за розділом III	1695	1 062,0	1 080,0
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Баланс	1900	5 049,0	5 185,0

2. Звіт про фінансові результати
за Рік 2015

Стаття	Код рядка	Форма № 2-м Код за ДКУД 1801007	
		За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	2 304,0	3 410,0
Інші операційні доходи	2120	1 846,0	1 153,0
Інші доходи	2240	-	-
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	4 150,0	4 563,0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(1 890,0)	(2 025,0)
Інші операційні витрати	2180	(2 088,0)	(958,0)
Інші витрати	2270	(13,0)	(1 370,0)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(3 991,0)	(4 353,0)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	159,0	210,0
Податок на прибуток	2300	(86,0)	(119,0)
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	73,0	91,0

Керівник

(підпис)

Онщук Наталія Василівна

(ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер

(підпис)

Шилова Наталія Олександрівна

(ініціали, прізвище)

Додаток І

Фінансовий звіт Шполянського РайСТ за 2016 рік

Додаток 1
до положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25
"Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва"

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ
суб'єкта малого підприємництва

Підприємство
ШПОЛЯНСЬКЕ РАЙОННЕ СПОЖИВЧЕ ТОВАРИСТВО

Територія **ЧЕРКАСЬКА**

Організаційно-правова форма господарювання **Споживче товариство**

Вид економічної діяльності **Надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна**

Середня кількість працівників, осіб **24**

Одиниця виміру **тис. грн. з одним десятковим знаком**

Адреса, телефон **вулиця СОБОРНА, буд. 1, м. ШПОЛА, ШПОЛЯНСЬКИЙ РАЙОН, ЧЕРКАСЬКА обл., 20603**

Дата(рік,місяць,число)
за ЄДРПОУ
за КОАТУУ
за КОПФГ
за КВЕД

Коди		
2017	01	01

52080

1.Баланс на 31 грудня 2016 р.

Актив	Код рядка	Форма № 1-м Код за ДКУД 1801006	
		На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	4 880,0	5 052,0
первісна вартість	1011	7 103,0	7 478,0
знос	1012	(2 223,0)	(2 426,0)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Інші необоротні активи	1090	1,0	1,0
Усього за розділом I	1095	4 881,0	5 053,0
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	94,0	48,0
у тому числі готова продукція	1103	94,0	48,0
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	22,0	123,0
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	1,0	-
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	48,0	87,0
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	26,0	11,0
Витрати майбутніх періодів	1170	18,0	-
Інші оборотні активи	1190	95,0	73,0
Усього за розділом II	1195	304,0	342,0
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття			
Баланс	1300	5 185,0	5 395,0

Додаток Й

Оборотна відомість по рахунку Шполянського РайСТ
за січень-грудень 2016 року

Шполянське районне споживче товариство

18.02.2019 14:09:37

Аркуш : 1

**Оборотна відомість
по рахунку 2823
за період Січень - Грудень 2016 р.**

№ п/п	Код	Найменування	Сальдо на початок Дт	Сальдо на початок Кт	(2821) Товари на склад	(2823) Товари в громадському харчуванні	(2853) Торгова націона громадському харчуванні	(6311) Розрахунки з вітчизняними поставальниками	(6315) Розрахунки із здавачами сілгоспроду	(6442) Податковий кредит (оподаткування податкового	(719) Інші доходи від операційної діяльності	Всього по Дт
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1.	201	Кухня їдальні школи №1 ч/з Кравченко Л.В.	3132,48		98262,76	6217,73	112157,53	121768,17	5400,50	26748,79		370555,48
2.	202	Кухня їдальні школи №2 ч/з Циневська А.Л.	2797,84		74374,29	7233,93	82597,54	98547,49	5455,50	26207,40	1,66	294417,81
3.	203	Кухня їдальні школи №3 ч/з Шпиця Галина Василівна	2144,51		95401,21	9825,67	94157,54	109682,05	5289,50	32702,95		347058,92
4.	204	Буфет школи №1 ч/з Схринник В. Г.	240,15		6208,28	307202,73	6650,04	5259,12			0,19	325320,36
5.	205	Буфет школи №2 ч/з Коваленко В.Л.	901,15		4209,99	63398,18	4331,70	3739,12			18,93	75697,92
6.	206	Буфет школи № 3 ч/з Царук Г.М.	144,63		7538,81	227334,09	7661,49	5645,44				248179,83
7.	209	Кухня Ресторану ч/з Балагура Олена Іванівна	6039,86		27969,41	5243,92	170430,23	87326,98	747,00			291717,54
8.	99999	Р а з о м :	15400,62		313964,75	626456,25	477986,07	431968,37	16892,50	85659,14	20,78	1952947,86

Розрахунок виконав _____

Розрахунок перевірив _____

Продовження додатку Й

18.02.2019 13:52:03

(Продовження)

№ п/п	(2823) Товари в громадянському харчуванні	(2853) Торгова марка налічка громадянському харчуванні	(9023) Собівартість реалізованих товарів в грощ.	(947) Нестачі і втрати від пошування цінностей	Всього по Кт	Сальдо на кінець Дт	Сальдо на кінець Кт
	14	15	16	17	18	19	20
1.	310192,64	0,38	49675,47	7,66	399976,15	13811,81	
2.	66667,77	0,04	220641,02	0,39	287309,22	9906,43	
3.	231207,80	0,97	112709,53	5,08	343923,38	5280,05	
4.	1326,18	515,72	323718,61		325560,51		
5.	2251,80	447,81	73899,19	0,27	76999,07		
6.	1309,63	429,64	246594,83	0,36	248324,46		
7.	13408,23	4975,00	269618,15	26,77	298030,15	9727,25	
8.	626364,05	6389,56	1298846,80	42,53	1929622,94	38725,54	0,00

Звіт про фінансові результати Шполянського РайСТ за 2016 рік

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	3 962,0	3 933,0
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	143,0	578,0
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	4 105,0	4 511,0
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	93,0	83,0
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	880,0	710,0
розрахунками з бюджетом	1620	43,0	67,0
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	21,0	3,0
розрахунками з оплати праці	1630	42,0	21,0
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	1,0	-
Усього за розділом III	1695	1 080,0	884,0
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	5 185,0	5 395,0

2. Звіт про фінансові результати
за Рік 2016

Стаття	Код рядка	Форма № 2-м	Код за ДКУД
		За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	2 157,0	2 304,0
Інші операційні доходи	2120	2 606,0	1 846,0
Інші доходи	2240	-	-
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	4 763,0	4 150,0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(1 108,0)	(1 890,0)
Інші операційні витрати	2180	(3 083,0)	(2 088,0)
Інші витрати	2270	(20,0)	(13,0)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(4 211,0)	(3 991,0)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	552,0	159,0
Податок на прибуток	2300	(44,0)	(86,0)
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	508,0	73,0

Керівник

(підпис)

Оніщук Наталя Василівна

(ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер

(підпис)

Шишова Наталя Олександрівна

(ініціали, прізвище)

Фінансовий звіт Шполянського РайСТ за 2017 рік

Додаток 1
до положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25
"Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва"

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ суб'єкта малого підприємництва

Підприємство ШПОЛЯНСЬКЕ РАЙОННЕ СПОЖИВЧЕ ТОВАРИСТВО	Дата(рік,місяць,число) за СДРПОУ	Коди
Територія <u>ЧЕРКАСЬКА</u>	за КОАТУУ	2018 01 01
Організаційно-правова форма господарювання <u>Споживче товариство</u>	за КОПФГ	01774181
Вид економічної діяльності <u>Надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна</u>	за КВЕД	7125710100
Середня кількість працівників, осіб <u>19</u>		930
Одиниця виміру <u>тис грн з одним десятковим знаком</u>		68.20
Адреса, телефон <u>вулиця СОБОРНА, буд. 1, м. ШПОЛА, ШПОЛЯНСЬКИЙ РАЙОН, ЧЕРКАСЬКА ОБЛ., 20603</u>		52080

1. Баланс на 31 грудня 2017 р.

Актив	Форма № 1-м Код за ДКУД 1801006		
	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	5 052,0	5 192,0
первісна вартість	1011	7 478,0	7 955,0
знос	1012	2 426,0	2 763,0
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	1,0	1,0
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	5 053,0	5 193,0
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	48,0	38,0
у тому числі готова продукція	1103	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	123,0	146,0
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	-	9,0
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	87,0	59,0
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	11,0	61,0
Витрати майбутніх періодів	1170	-	6,0
Інші оборотні активи	1190	73,0	84,0
Усього за розділом II	1195	342,0	403,0
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	5 395,0	5 596,0

**Оборотна відомість по рахунку Шполянського РайСТ
за січень-грудень 2017**

Шполянське районне споживче товариство
 18.02.2019 14:14:01 Аркуш : 1
Оборотна відомість
по рахунку 2823
 за період Січень - Грудень 2017 р.

№ п/п	Код	Найменування	Сальдо на початок Дт	Сальдо на початок Кт	(2821) Товари на складі	(2823) Товари в громадському харчуванні	(2852) Торгова націнка в торгівлі	(2853) Торгова націнка громадському харчуванню	(6311) Розрахунки з відпочивачами постачальника сільгоспвиробництва	(6315) Розрахунки із закладачами сільгоспвиробництва	(6442) Податковий кредит (коригування податкового	(719) Інші доходи від операційної діяльності
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1.	201	Кухня їдальні школи №1 ч/з Кравченко Л.В.	13871,81		150780,28	9056,31		174936,23	196057,06	6747,00	48385,29	0,44
2.	202	Кухня їдальні школи №2 ч/з Циневська А.Л.	9906,43		119264,38	12853,66		144910,16	171243,82	5714,10	44680,24	0,85
3.	203	Кухня їдальні школи №3 ч/з Шпиця Галина Василівна	5280,05		134226,78	22686,00		149581,10	182690,61	7148,40	52895,80	
4.	204	Буфет школи №1 ч/з Скрипник В. Г.				565162,05		269,69				0,04
5.	205	Буфет школи №2 ч/з Коваленко В.Л.				101534,54		193,89				
6.	206	Буфет школи № 3 ч/з Царук Г.М.				525405,05	0,96	216,26				
7.	209	Кухня Ресторану ч/з Балагура Олена Іванівна	9727,25		34606,93	9489,68		177222,70	94325,92	1684,50		
8.	230	Постопенко Тетяна Миколаївна						1705,33	2791,67			
9.	99999	Р а з о м :	38725,54		438866,37	1246187,19	0,96	649036,36	647109,08	21294,00	145921,33	1,60

Розрахунок виконано

Розрахунок перевірено

Продовження додатку М

18.02.2019 13:48:41 (Продовження)

№ п/п	Всього по Дт (2823) Товари в громадянському харчуванні	(2853) Торгова націнка громадянському харчуванні	(9023) Собівартість реалізованих товарів в гр.м.	(947) Нестачі і втрати від пошкодження цінностей	Всього по Кт	Сальдо на кінець Дт	Сальдо на кінець Кт	
	14	15	16	17	18	19	20	21
1.	585942,61	570588,74	1,50	21273,81	6,14	591870,19	7884,23	
2.	498637,21	103737,47	0,07	399450,58	0,36	503188,48	5355,16	
3.	549228,69	529652,07	188,86	19276,49	1,29	549088,71	5420,03	
4.	565432,01		0,10	565431,39	0,52	565432,01		
5.	101728,47		0,02	101728,32	0,13	101728,47		
6.	525622,27		0,09	525621,72	0,46	525622,27		
7.	317329,63	42208,91	7620,35	270499,93		320329,19	6727,99	
8.	4500,00			4500,00		4500,00		
9.	3148420,89	1246187,19	7780,99	1907822,24	8,90	3161759,32	25387,11	0,00

Звіт про фінансові результати Шполянського РайСТ за 2017 рік

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	3 933,0	4 432,0
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	578,0	193,0
Неоплачений капітал	1425	-	-
Усього за розділом I	1495	4 511,0	4 625,0
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	83,0	-
Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	710,0	824,0
розрахунками з бюджетом	1620	67,0	56,0
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	3,0	20,0
розрахунками з оплати праці	1630	21,0	70,0
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	-	1,0
Усього за розділом III	1695	884,0	971,0
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Баланс	1900	5 395,0	5 596,0

2. Звіт про фінансові результати
за Рік 2017

Стаття	Код рядка	Форма № 2-м	Код за ДКУД
		За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1 802,0	2 157,0
Інші операційні доходи	2120	3 184,0	2 606,0
Інші доходи	2240	-	-
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	4 986,0	4 763,0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(1 306,0)	(1 108,0)
Інші операційні витрати	2180	(3 522,0)	(3 083,0)
Інші витрати	2270	(41,0)	(20,0)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(4 869,0)	(4 211,0)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	117,0	552,0
Податок на прибуток	2300	-	44,0
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	117,0	508,0

Керівник

Головний бухгалтер

(підпис)

(підпис)

Онцук Наталія Василівна

(ініціали, прізвище)

Шишова Наталія Олександрівна

(ініціали, прізвище)

Додаток О

Оборотна відомість по рахунку Шполянського РайСТ
за січень-грудень 2017

Шполянське районне споживче товариство

18.02.2019 14:18:11

Аркулш : 1

Оборотна відомість по рахунку 2823

за період Січень - Грудень 2018 р.

№ л/л	Код	Найменування	Сальдо на початок Дт	Сальдо на початок Кт	(2821) Товари на складі	(2823) Товари в громадському харчуванні	(2853) Торгова націнка громадському харчуванні	(6311) Розрахунки з вичіпаними постанціальними	(6315) Розрахунки із здавачами сільгоспвироду	(642) Податковий кредит (коригування податкового	(6445) Податковий кредит (РАКСТ)	(719) Інші доходи від операційної діяльності
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1.	201	Кухня Ідальні школи №1 ч/з Кравченко Л.В.	7884,23	160810,03	11141,91	232759,06	301188,43	6708,00	67641,68			
2.	202	Кухня Ідальні школи №2 ч/з Циневська А.Л.	5355,16	134882,54	11359,11	209578,66	286277,45	7451,00	65852,48			0,23
3.	203	Кухня Ідальні школи №3 ч/з Шліція Галина Василівна	5420,03	139179,34	34652,79	221544,68	306101,94	7133,00	74958,08			
4.	204	Буфет школи №1 ч/з Скринник В. Г.			741311,26	83,41						0,02
5.	205	Буфет школи №2 ч/з Коваленко В.Л.			162801,35	48,04						
6.	206	Буфет школи № 3 ч/з Царук Г.М.			745718,62	436,93						
7.	208	Кухня Ресторану ч/з Балагура Олена Іванівна	6727,69	13201,83	7491,84	90679,72	36445,69				215,69	
8.	210	Поборозник Лариса Василівна		157,50	3544,88	18129,68	9107,82					
9.	99999	Р а з о м :	25387,11	448211,24	1718021,76	773113,36	941061,23	21292,00	208452,24		215,69	0,25

Розрахунок виконав

Розрахунок перевірив

Продовження додатку О

18.02.2019 14:18:29

(Продовження)

№ п/п	Всього по ДТ (2823) Товари в громадському харчуванні	(2853) Грошова надійшла громадському харчуванню	(9023) Соплатність реалізованих товарів в гроб.	(947) Нестачі і врати від пошкодження цінностей	Всього по КТ	Сальдо на кінець ДТ	Сальдо на кінець КТ
14	15	16	17	18	19	20	21
1.	780249,11	745208,86	1,49	33382,20	778579,99	9553,35	
2.	715321,47	164533,92	0,08	551639,60	716204,02	4472,61	
3.	785569,93	748189,72	9,23	36874,73	785119,79	5870,07	
4.	741247,87			741247,87	741247,87		
5.	162849,39		0,80	162845,79	162849,39		
6.	746155,55			746155,55	746155,55		
7.	148034,67	35725,06	7041,32	111995,98	154762,36		
8.	30939,88	20744,95	254,90		20999,85	9940,03	
9.	4110367,77	1714402,51	7307,62	2384151,72	4109918,62	29836,06	0,00

Додаток У

Постанова правління Шполянського РайСТ "Про організацію бухгалтерського обліку та облікової політики" від 03.01.2018

**ПРАВЛІННЯ ШПОЛЯНСЬКОГО РАЙОННОГО СПОЖИВЧОГО
ТОВАРИСТВА**

ПОСТАНОВА

3 січня 2018 року

№ 1

**Про організацію бухгалтерського
обліку та облікової політики**

Керуючись Законом України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 року № 996-ХІУ, та Законом України від 5.10.2017 року № 2164-УІІ «Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», затвердженими Міністерством Фінансів України положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку П(С)БО, інструкціями та іншими нормативними актами, які регулюють порядок ведення бухгалтерського обліку, складання і подання фінансової звітності, виконуючи вимоги, передбачені Статутом, правління районного споживчого товариства

п о с т а н о в л я є :

1. Бухгалтерський облік здійснюється бухгалтерією на чолі з головним бухгалтером, який підпорядковується безпосередньо голові правління споживчого товариства.
 2. Обов'язки головного бухгалтера визначаються посадовими інструкціями, розробленими відповідно до вимог п. 7 ст. 8 Закону № 966.
 - 2.1. Відповідальність за ведення податкового обліку, правильність і своєчасність складання і подання податкової звітності несе головний бухгалтер згідно з чинним законодавством.
 - 2.2. З касиром укласти договір про повну матеріальну відповідальність за збереження всіх прийнятих ним цінностей.
 - 2.3. Відповідальність інших працівників, які ведуть облік, регулюється посадовими інструкціями, що затверджуються головою правління споживчого товариства.
 3. Застосовувати План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій.
 4. Застосовувати журнально-ордерну систему обліку (або автоматизовану форму ведення обліку із застосуванням бухгалтерської програми «УКС Бухгалтерія»).
 5. Затвердити перелік осіб, які мають право підпису документів:
 - бухгалтерську та податкову звітність – Оніщук Н.В., Туркот М.С., Шишова Н.О., Мельниченко Л.Г.;
 - видаткові касові ордера, платіжні доручення, доручення на отримання товару – Оніщук Н.В., Туркот М.С., Шишова Н.О., Мельниченко Л.Г.;
 - товарно-грошові звіти – Оніщук Н.В., Туркот М.С., Шишова Н.О., Мельниченко Л.Г.
- При відсутності голови правління РайСТ головного бухгалтера (лікарняні, відрядження, відпустка) право підпису мають особи, на яких покладено ці обов'язки.
6. Доходи та збитки відображати в тому періоді, коли вони були зароблені, а витрати – на основі відповідності цим доходам, що забезпечить визначення фінансового результату звітного періоду співставленням доходів звітного періоду з витратами, здійсненими для отримання цих доходів.
 - 6.1. Облік витрат РайСТ вести на рахунку класу 9 «Витрати діяльності».

Продовження додатку О

7. Аналітичний облік руху запасів відобразити:
 - у бухгалтерії – у кількісно-сумовому виразі;
 - на складах – у кількісному виразі.
8. Всім працівникам РайСТ, які оформляють первинні документи, дотримуватись порядку їх заповнення відповідно до вимог Закону від 16.07.1999 р №996 XIV «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». У разі несвоєчасного складання первинних документів, недостовірного відображення в них даних чи оформлення з порушенням законодавчих та нормативних вимог зазначені працівники притягуються до відповідальності згідно із законодавством України.
9. Установити місце зберігання (архів РайСТ) первинних документів та реєстрів бухгалтерського обліку, виготовлених як на паперових, так і на магнітних носіях інформації (дискети, компакт-диски). Строки зберігання встановлюються відповідно до законодавства.
10. Перед складанням річної фінансової звітності проводити інвентаризацію активів та зобов'язань РайСТ станом на 1 грудня поточного року. Крім того, проводити інвентаризацію у разі зміни матеріально-відповідальної особи та при встановленні фактів розкрадань.
 - 10.1. Інвентаризація будівельних споруд та інших нерухомих об'єктів здійснювати 1 раз в 3 роки.
 - 10.2. Проводити раптову інвентаризацію каси, не рідше одного разу на місяць.
 - 10.3. Для здійснення інвентаризації і прийняття рішення за її результатами створити постійно діючу інвентаризаційну комісію у складі:

Голова комісії : Онішук Н.В. – голова правління РайСТ,
члени комісії : Туркот М.С. - заступник голови правління РайСТ по торгівлі,
Шишова Н.О.- головний бухгалтер РайСТ,
Мельниченко Л.Г. - голова райкому профспілки,
Баламут В.В. – голова ревізійної комісії,
Шапошник Г.В.- бухгалтер,
Сторчак Л.П. – економіст,
матеріально-відповідальна особа.
11. До основних засобів відносити матеріальні активи, які РайСТ утримує з метою використання їх у процесі виробництва або надання послуг, здавання в оренду іншим особам або здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік) та вартість яких перевищує 6000 грн (вартість може змінюватись відповідно до пп. 14.1.138 ПКУ).
12. У складі малоцінних необоротних активів обліковувати об'єкти вартістю не більше 6000 грн. та з очікуваним строком використання (експлуатації) більше одного року.
13. Ліквідаційну вартість об'єктів основних засобів та нематеріальних активів прийняти рівною 0 (нуль) грн.
14. Нараховування амортизації з використанням таких методів:
 - основних засобів – прямолінійний метод;
 - нематеріальних активів – прямолінійний метод;
 - малоцінних необоротних матеріальних активів – 100% вартості в першому місяці використання або 50% вартості в першому місяці використання і 50 % при списанні;
 - предметів прокату – прямолінійний метод.
15. Вести облік і використання пального, зокрема:
 - установити норми витрат пального;

- затвердити форми журналу обліку видачі талонів на пальне;
 - порядок видачі талонів та списання пального.
16. Дебіторську заборгованість визнавати активом, якщо існує ймовірність отримати споживчим товариством майбутніх економічних вигід і її можливо достовірно визначити. В балансі дебіторську заборгованість за товари, роботи, послуги визнавати по чистій вартості.
- Безнадійна дебіторська заборгованість списується з активів на інші операційні витрати. Сума відшкодування раніше списаної безнадійної дебіторської заборгованості включається до складу інших операційних доходів.
17. Зобов'язання визнавати лише тоді, коли актив отриманий.
18. Зобов'язання визначається, якщо його оцінка може бути достовірно визначена та існує ймовірність зменшення економічних вигід у майбутньому внаслідок його погашення. Якщо на дату балансу раніше визначене зобов'язання не підлягає погашенню, то його сума включається до складу доходу звітного періоду.
19. До «Витрат майбутніх періодів» відносити суми за підписку періодичних видань, придбання канцтоварів, раніше сплачені рекламні послуги та суми страхових платежів, вартість торгових патентів, строкових ліцензій та інших спеціальних дозволів, а також сезонні витрати.
20. Оцінку ступеня завершеності операції з надання послуг (виконання робіт) здійснювати шляхом вивчення виконаної роботи, при цьому в бухгалтерському обліку доходи відображати у звітному періоді підписання акта про надані послуги (виконані роботи).
21. Класифікацію затрат на виробництво та адміністративних витрат і витрат на збут проводити згідно з П(С)БО 16 «Витрати».
22. По кожному контрагенту вести облік у розрізі договорів (рахунків).
23. Заробітну плату нараховувати відповідно до колективного договору згідно діючих тарифів ставок (окладів) та відрядних розцінок без створення резерву.
24. Використовувати передбачені діючими законодавчими актами граничні норми добових на службові відрядження, граничну величину розрахунків готівкою, терміни подачі звіту про використання коштів, тощо.
25. Забезпечувати авансові виплати на відрядження працівникам.
26. Фінансовий результат діяльності РайСТ на рахунку 79 «Фінансові результати» визначати щомісячно.
27. Контроль за виконанням даної постанови покласти на головного бухгалтера споживчого товариства Шишову Н.О.

Голова правління
Шполянського РайСТ

Секретар

Н.В.Онішук

Є.С.Ковдій